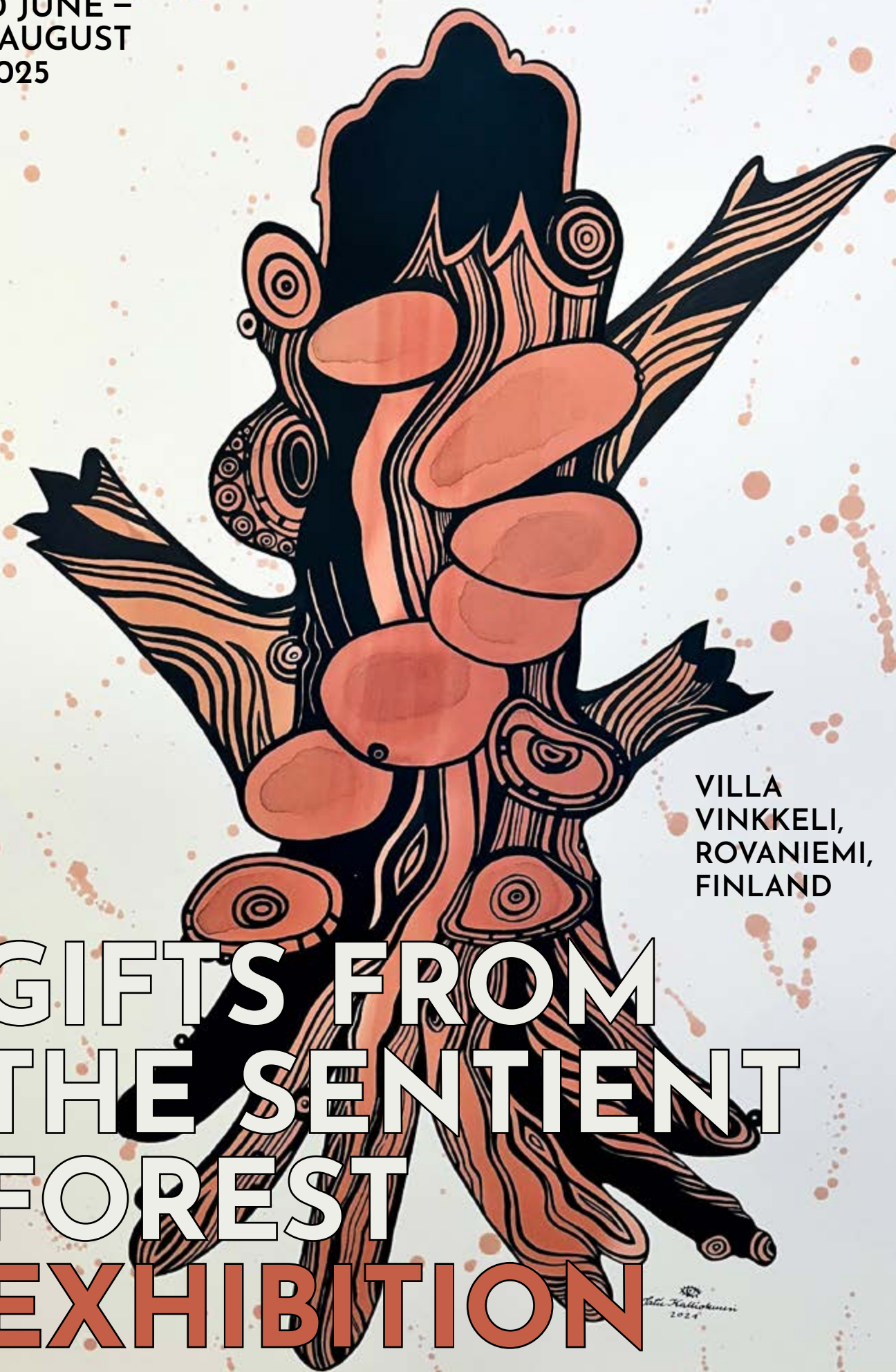


10 JUNE –
1 AUGUST
2025



VILLA
VINKKELI,
ROVANIEMI,
FINLAND

GIFTS FROM THE SENTIENT FOREST EXHIBITION

10 JUNE –
1 AUGUST
2025

VILLA
VINKKELI,
ROVANIEMI,
FINLAND

GIFTS FROM THE SENTIENT FOREST EXHIBITION

CONTENTS

5

ACKNOWLEDGEMENTS

6

GIFTS FROM THE
SENTIENT FOREST
Francis Joy and John C.
Ryan

9

INTRODUCTION
Maria Huhmarniemi

12

LIST OF IMAGES

CONTRIBUTORS

14

ANNETTE ARLANDER

20

EVGENIA EMETS

26

FRANCIS JOY

32

SATU KALLIOKUUSI

40

ZOË KOIVU

46

MILJA LAINE

54

SAMIN LEE

60

DAGMARA
MASŁOWSKA

66

HEKLA MUOTKA

72

MYKYTA PEREGRYM

78

JULIJA POCIŪTĖ

86

LYDIA REUHKALA

92

JOHN C. RYAN

98

MARJO-RIIKKA
STENIUS

106

MIRA SUNNARI

114

ABOUT THE
CONTRIBUTORS



ACKNOWLEDGEMENTS

GIFTS FROM THE SENTIENT FOREST PROJECT

c/o Dr Francis Joy
Arctic Centre/Arktinen keskus
University of Lapland
Pohjoisranta 4
96200 Rovaniemi
Finland

sentientforestproject@gmail.com
www.sentientforestproject.com
www.facebook.com/profile.php?id=61556014067165
www.youtube.com/@GiftsfromtheSentientForest

Copyright remains with the contributors (2025)

Cover credit: Satu Kalliokuusi. "Shaman Stump" (2024).
Sumi ink and dragon blood on paper. 58cm x 76cm.

Cover and interior design by Stefania Bonura
Graphics Web & Books - www.stefaniabonura.com

Kone Foundation, Metsän puolella ("For the Woods") Initiative, Helsinki, Finland

Nulungu Research Institute, University of Notre Dame, Australia

Johanna Ikävalko, Arctic Centre, University of Lapland, Finland

Maria Huhmarniemi, Faculty of Art and Design, University of Lapland, Finland

Kaisa Sirén and Laura Haapamäki, Villa Vinkkeli Studio and Gallery, Rovaniemi, Finland

Tobi Stenfors, Stenan Majat Ky, Äkäslompolo, Finland

Åsa Andersson Martti and Janne Sirniö, Sámi Trail of Tears Project, Kiruna, Sweden

Lone Beate Ebeltoft and Kyrre Franck, Sjamanistisk Forbund, Krokeldalen, Norway

Lea Kaulanen, Navetta Galleria, Äkäslompolo, Finland

Biodiverse Anthropocenes Programme and Faculty of Humanities, University of Oulu, Finland

GIFTS FROM THE SENTIENT FOREST

FRANCIS JOY AND JOHN C. RYAN

The Gifts from the Sentient Forest (GSF) exhibition is the outcome of an international, interdisciplinary arts-based research project between the University of Lapland's Arctic Centre, Finland and University of Notre Dame, Australia with support from the Kone Foundation's "For the Woods" funding programme (2024–26).

In Northern Finland, including Finnish Lapland as well as the urban areas of Oulu and Rovaniemi, the widespread clearing of old trees has degraded boreal ecosystems. Disrupting the diverse relationships between people and trees, climate change will continue to alter the country's northernmost forests.

In response to these ecological realities, the project has developed new modes of interacting with Northern Finland's trees and appreciating the cultural legacies surrounding them. At the centre of the work is *forest sentience*, a concept that highlights the abilities of trees to sense, communicate, behave, learn, and remember. Throughout the project, forest sentience provides a basis for deepening our appreciation of the arboreal world through art, film, music, poetry, prose, performance, and other creative responses.

Gifts from the Sentient Forest (GSF) on kansainvälinen, monitieteinen taidepohjainen tutkimushanke, joka syntyi Lapin yliopiston Arktisen keskuksen ja australialaisen Notre Damen yliopiston yhteistyönä Koneen Säätiön For the Woods -rahoitusohjelman (2024-26) tuella.

Boreaalisten ekosysteemien heikentyminen Pohjois-Suomessa johtuu vanhojen puiden laajamittaisesta raivauksesta niin Lapissa kuin Oulun ja Rovaniemen kaupunkialueilla. Ilmastonmuutos häiritsee ihmisten ja puiden välisiä moninaisia suhteita ja tulee jatkossakin muuttamaan pohjoisia metsiä merkittävästi.

Vastauksena näihin ekologisiin realiteetteihin hanke on kehittänyt uusia tapoja olla vuorovaikutuksessa Pohjois-Suomen metsien ja puiden kanssa, ja arvostaa niitä ympäröivää kulttuuriperintöä. Työmme perustuu metsän tuntoisuuden (sentience) käsitteeseen, joka tunnustaa puiden kyvyn aistia, kommunikoida, käyttäytyä, oppia ja muistaa. Metsän tuntoisuus luo projektille perustan, jonka pohjalta voimme syventää arvostustamme metsiä kohtaan taiteen, elokuvan, musiikin, runouden, proosan, performanssin ja muiden luovien lähestymistapojen avulla.

In 2024 and 2025, GSF offered a range of public programmes facilitating experiences and understandings of tree sentience for participants in Rovaniemi, surrounding areas, and internationally. Central to this work was a series of intensive in-person creative retreats with a cohort of fifteen artists, writers, activists, researchers, and ecologists exploring forest sentience in Northern Finland through imaginative means. In 2024, the retreats took place at beautiful Stenan Majat in Äkäslompolo, Lapland, near Pallas-Yllästunturi National Park.

Exercises in cultivating seasonal awareness, pattern-thinking through pareidolia, visualising sacred landscapes, remembering (with) trees, and interviewing more-than-human beings provided the cohort with practical techniques for encountering, experiencing, and engaging with the forest sentience of the North.

As programme facilitators, we have learned that gifts come in a multitude of forms—from the face of a sage perceived suddenly in birch bark to the personal transformation resulting from immersion in forests over Northern Finland's eight seasons. Understanding sentience can counter destructive attitudes towards the environment, reframing the North as both heritage and homeland. Recognising plants, trees, and forests in contexts other than exploitation sheds light on the complex ways in which plants of all kinds rejuvenate human-nature relationships and sustain the Earth.

Vuosina 2024 ja 2025 GSF järjesti erilaisia kaikille avoimia tapahtumia, jotka pyrkivät lisäämään kokemuksia ja ymmärrystä puiden tuntoisuudesta ja aistimuksellisuudesta. Osallistujia oli Rovaniemeltä, lähialueilta ja kansainvälisesti. Keskeisessä osassa olivat intensiiviset luovat retriitit, joihin osallistui viidentoista taiteilijan, kirjailijan, aktivistin, tutkijan ja ekologin kohortti, joka tutki metsän tuntoisuutta Pohjois-Suomessa luovin ja mielikuvitukseen tukevin keinoin. Vuonna 2024 retriitit järjestettiin Äkäslompolossa Stenan Majoilla lähellä Pallas-Yllästunturin kansallispuistoa.

Osallistujat perehtyivät vuodenaikatietyyppisyyteen, pareidolian kuvioajatteluun, pyhien maisemien visualisointiin, puiden kanssa muistelemiseen ja enemmän-kuin-inhimillisten toimijoiden kohtaamiseen. Nämä tekniikat tarjosivat käytännön keinoja pohjoisen metsän tuntoisuuden kohtamiseen ja kokemiseen.

Ohjelman vetäjinä opimme, että metsän lahjat ilmenevät monin tavoin –koivun kuoressa nähdystä tietäjän kasvoista henkilökohtaiseen muutokseen, joka syntyy metsään uppoutumisesta Pohjois-Suomen kahdeksan vuodenajan aikana. Metsän tuntoisuuden ja aistimuksellisuuden ymmärtäminen voi torjua tuhoisaa ympäristösuhdetta ja auttaa näkemään pohjoiset metsät sekä perintönä että kotipaikkana. Kun tunnistamme kasvien, puiden ja metsien arvon muutenkin kuin hyödykkeinä, alamme ymmärtämään niitä monimutkaisia tapoja, joilla kaikenlaiset kasvit uudistavat ihmisen ja luonnon suhteita ja ylläpitävät maapalloa.

INTRODUCTION

MARIA HUHMARNIEMI

*Associate Professor, Faculty of Art and Design,
University of Lapland, Rovaniemi, Finland*

Forests are vital to life on Earth. They sustain biodiversity, regulate ecosystems, and provide material, cultural, emotional and spiritual resources. Yet they are increasingly under threat from deforestation, industrial forestry, and climate change—particularly in Northern Finland, where ancient boreal forests are disappearing due to large-scale forest industry operations. In response, emerging research highlights the sentient qualities of forests—such as memory, communication, and kinship—mediated through complex root-fungal networks. At the same time, creative practices and contemporary literature are exploring the intelligent and emotional capacities of trees. Recognizing forests as sentient systems offers a transformative framework for addressing ecological crises, urging a shift away from extractive mindsets toward more relational and respectful modes of coexistence.

The *Gifts from the Sentient Forest* exhibition re-frames human-forest relations through artistic responses, multidisciplinary research, and public engagement. It challenges exploitative practices while reviving cultural knowledge essential for ecological resilience and care of the biosphere. At its heart, the exhibition celebrates the ecological,

Metsät ovat elintärkeitä maapallon elämälle. Ne ylläpitävät biologista monimuotoisuutta, säätelevät ekosysteemejä ja tarjoavat aineellisia, kulttuurisia, emotionaalisia ja henkisiä ekosysteemipalveluja. Silti niitä uhkaavat yhä enemmän metsäkato, teollinen metsätalous ja ilmastomuutos – erityisesti Pohjois-Suomessa, jossa luonnonmetsät ovat vähenemässä laajamittaisen metsäteollisuuden vuoksi. Vastauksena tähän uudet tutkimukset korostavat metsien tuntevia ominaisuuksia, kuten muistia, viestintää ja sukulaisuutta, jotka välittyvät monimutkaisten juurisieniverkostojen kautta. Samaan aikaan luovissa käytännöissä ja nykykirjallisuudessa tutkitaan puiden älyllisiä ja emotionaalisia kykyjä. Metsien tunnustaminen tunteviksi järjestelmiksi uudistaa ekologisten kriisien käsittelyä ja kehottaa siirtymään pois utilistisesta ajattelutavasta kohti suhteellisempia ja kunnioittavampia rinnakkaiselon muotoja.

Gifts from the Sentient Forest -näyttely uudistaa ihmisen ja metsän välisiä suhteita taiteellisten reflektioiden, monitieteisen tutkimuksen ja yleisön osallistumisen avulla. Se haastaa riistoa ja elvyttää samalla ekologisen kestävyys ja biosfäärin hoidon kannalta olennaista kulttuurista tietoa. Näyttelyn ytimessä on vanhojen metsien ekolo-

cultural, emotional and spiritual significance of old forests.

Artists in Lapland have long played a central role in environmental protection and policy. One notable example is Reidar Särestöniemi, who was a passionate advocate for the protection of Arctic nature. The year 2025 marks the centenary of his birth, and many remarkable exhibitions and events this year highlight the enduring potential of art to inspire care for nature in Northern Finland. The *Gifts from the Sentient Forest* exhibition offers a contemporary artistic response to pressing environmental concerns—foremost among them, the accelerating loss of forests.

Curators of the exhibition, Francis Joy and John C. Ryan, have brought together an exceptional group of international artists, each demonstrating deep sensitivity to forests and artistic excellence. Contributing artists include Annette Arlander, Evgenia Emets, Francis Joy, Satu Kalliokuusi, Zoë Koivu, Lydia Reuhkala, Milja Laine, Samin Lee, Dagmara Masłowska, Hekla Muotka, Mykkyta Peregrym, Julija Pociūtė, John C. Ryan, Marjo-Riikka Stenius, and Mira Sunnari.

I extend my heartfelt gratitude to the artists and researchers who have contributed to *Gifts from the Sentient Forest*, and who continue to enrich and share knowledge about the irreplaceable capacities and value of old forests—vital to culture, biodiversity, climate stability, and human well-being.

ginen, kulttuurinen, emotionaalinen ja henkinen merkitys.

Lapin taiteilijoilla on jo pitkään ollut keskeinen rooli ympäristönsuojelussa ja -politiikassa. Yksi merkittävä esimerkki on Reidar Särestöniemi, joka oli intohimoinen arktisen luonnon suojelun puolestapuhuja. Vuonna 2025 tulee kuluneeksi sata vuotta hänen syntymästään, ja monet merkittävät näyttelyt ja tapahtumat tänä vuonna korostavat taiteen potentiaalia innostaa Pohjois-Suomen luonnosta huolehtimiseen. *Gifts from the Sentient Forest* -näyttely tarjoaa nykyaikaisen vastauksen kriittisiin ympäristöongelmiin – tärkeimpänä niistä metsien kiihtyvä häviäminen.

Näyttelyn kuraattorit Francis Joy ja John C. Ryan ovat koonneet yhteen poikkeuksellisen joukon kansainvälisiä taiteilijoita, jotka kaikki osoittavat syvää herkkyyttä metsiä kohtaan ja taiteellista osaamista. Mukana ovat Annette Arlander, Evgenia Emets, Francis Joy, Satu Kalliokuusi, Zoë Koivu, Lydia Reuhkala, Milja Laine, Samin Lee, Dagmara Masłowska, Dagmara Masłowska, Hekla Muotka, Mykkyta Peregrym, Julija Pociūtė, John C. Ryan, Marjo-Riikka Stenius ja Mira Sunnari.

Kiitän lämpimästi taiteilijoita ja tutkijoita, jotka ovat osallistuneet *Gifts from the Sentient Forest* -näyttelyyn ja jotka edelleen rikastuttavat ja jakavat tietoa vanhojen metsien korvaamattomista mahdollisuuksista ja arvosta. Metsät ovat elintärkeitä kulttuurille, biologiselle monimuotoisuudelle, ilmaston vakaudelle ja ihmisten hyvinvoinnille.

LIST OF IMAGES

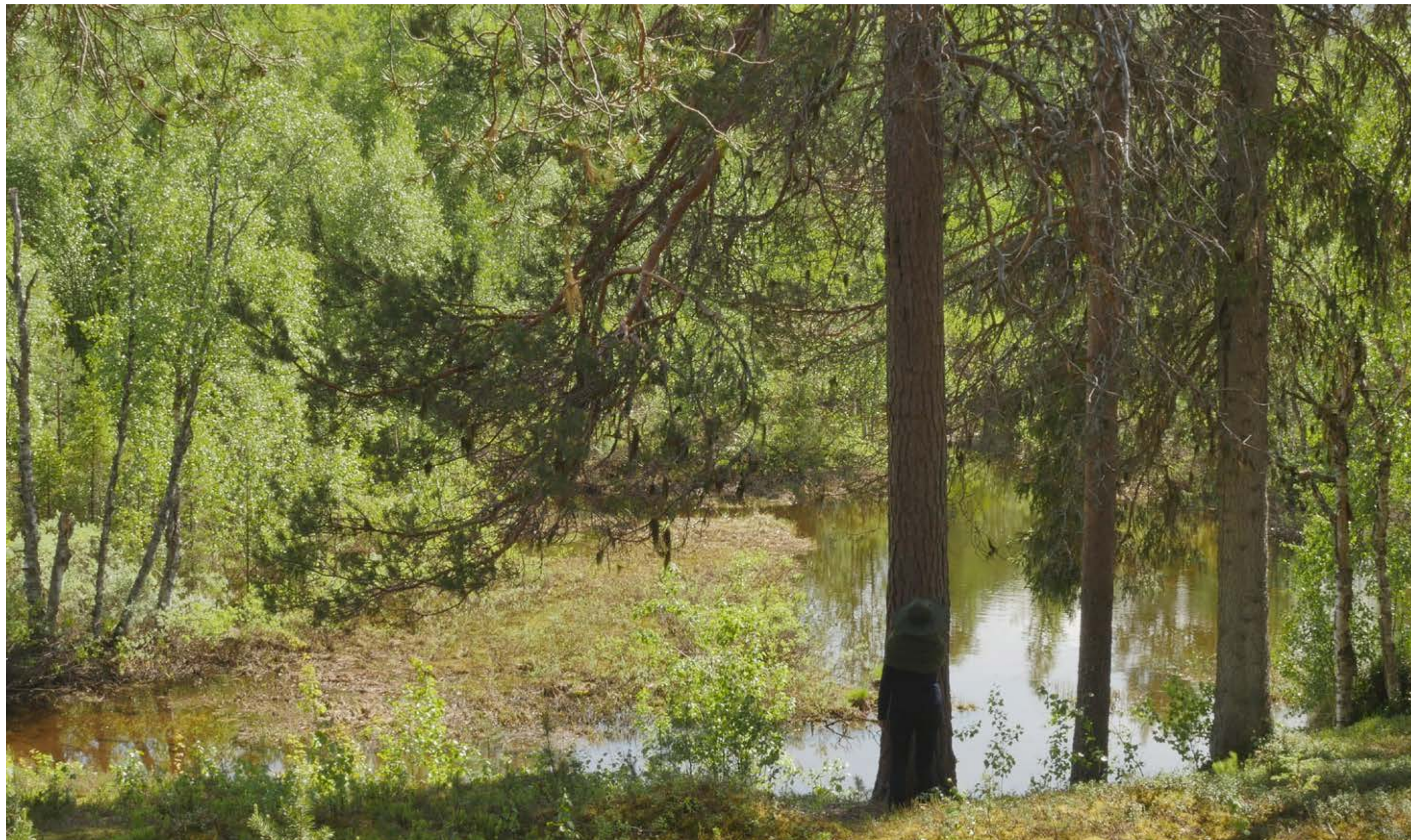
- 16 FIGURE 1.**
Annette Arlander. "Midnight to Midnight – With a Pine at Äkäslompolo 2" (2024). Video. 24 min 20 sec.
- 19 FIGURE 2.**
Annette Arlander. "Kirje Äkäslompolon männylle – Letter to the Pine at Äkäslompolo" (2024). Video. 24 min 20 sec.
- 22 FIGURE 3.**
Evgenia Emets. "Forest Oracle" (2025). Film. 8 mins.
- 25 FIGURE 4.**
Evgenia Emets. "Forest Oracle" (2025). Film. 8 mins.
- 28 FIGURE 5.**
Francis Joy. "The Grey Alder Witch" (2021). Colour photo. 21.0 cm x 29.7cm.
- 30 FIGURE 6.**
Francis Joy. "Face on the Linden Trunk" (2022). Colour photo. 21.0 cm x 29.7cm.
- 31 FIGURE 7.**
Francis Joy. "Be Careful Where You Walk" (2022). Colour photo. 21.0 cm x 29.7cm.
- 34 FIGURE 8.**
Satu Kalliokuusi. "Forest Cover" ("Metsänpeitto") (2024). Chinese ink, lingonberry leaf ink, and dragon blood on paper. 97cm x 148 cm.
- 36 FIGURE 9.**
Satu Kalliokuusi. "Shaman 1" (2024). Sumi ink and dragon blood on paper. 17cm x 17cm.
- 39 FIGURE 10.**
Satu Kalliokuusi. "Shaman 3" (2024). Sumi ink and dragon blood on paper. 17cm x 17cm.
- 42 FIGURE 11.**
Zoë Koivu. "Sun's Whiskers" (Rovaniemi, July 2020). Digital image.
- 44 FIGURE 12.**
Zoë Koivu. "Attuning With the Forest" (Rovaniemi, May 2023). Digital image.
- 45 FIGURE 13.**
Zoë Koivu. "Spring's Return" (Rovaniemi, April 2021). Digital image.
- 49 FIGURE 14.**
Milja Laine. "Beings, Brief, Ephemeral" (2024). Toned cyanotype. 10 cm x 15 cm.
- 50 FIGURE 15.**
Milja Laine. "Beings, Brief, Ephemeral" (2025). Toned cyanotype, collage. Dip-tych, 2 x 10 cm x 15 cm.
- 53 FIGURE 16.**
Milja Laine. "Beings, Brief, Ephemeral" (2025). Toned cyanotype, family archive, collage. 10 cm x 15 cm.
- 56 FIGURE 17.**
Samin Lee. "Olfactory Dialogues" (2024). Colour photograph. 25.6 cm x 34.1 cm.
- 62 FIGURE 18.**
Enda Ahlgren. "Untitled" (2024). Digital image.
- 64 FIGURE 19.**
Dagmara Masłowska. "Untitled" (2024). Digital image.
- 65 FIGURE 20.**
Dagmara Masłowska. "Introducing Myself to the Forest While Working on 'Among Mothers' in Ekudden, Porvoo" (2024). Digital image.
- 68 FIGURE 21.**
Hekla Muotka. "Spellperformance" (2024-25).
- 74 FIGURE 22.**
Mykyta Peregrym. "Finnish Lapland near Äkäslompolo Village" (2024). Digital image.
- 77 FIGURE 23.**
Mykyta Peregrym. "Birches Near the Author's Rented Apartment in Oulu During Winter" (2023). Digital image.
- 80 FIGURE 24.**
Julija Pociūtė. "Caressing Hands" (2021). HD video, 13 mins 36 secs.
- 83 FIGURE 25.**
Julija Pociūtė. "Caressing Hands" (2021). HD video, 13 mins 36 secs.
- 85 FIGURE 26.**
Julija Pociūtė. "White Branches" (2025). Digital image.
- 88 FIGURE 27.**
Lydia Reuhkala and Milja Laine. "Map of Muuntosaari and the Mainland" (2025).
- 90 FIGURE 28.**
Lydia Reuhkala. "The Two Mothers Meet" (2025).
- 90 FIGURE 29.**
Lydia Reuhkala. "Kaksi äitiä tapaavat" (2025).
- 91 FIGURE 30.**
Lydia Reuhkala. "Konkelo: The Leaning Tree" (2025).
- 94 FIGURE 31.**
John C. Ryan. "Moss Sunbursts" (2025).
- 100 FIGURE 32.**
Marjo-Riikka Stenius. "Seed Archive, Centaurea jacea" (2025). Digital image.
- 103 FIGURE 33.**
Marjo-Riikka Stenius, "Seed Harvesting, Trifolium aureum" (2024). Digital image.
- 105 FIGURE 34.**
Marjo-Riikka Stenius, "Seed Harvesting" (2024). Digital image.
- 108 FIGURE 35.**
Mira Sunnari. "The Stump at Pain Alley" (2024). Digital image.
- 110 FIGURE 36.**
Mira Sunnari. "The Crowned One" (2024). Digital image.
- 111 FIGURE 37.**
Mira Sunnari. "Heart" (2024). Digital image.

ANNETTE ARLANDER

With a Pine at
Äkäslompolo
Männyn kanssa
Äkäslompolossa

FIGURE 1.

Annette Arlander.
"Midnight to Midnight - With a
Pine at Åkäslömpö 2" (2024).
Video. 24 min 20 sec.



Performing landscape is the overall theme for my artistic practice, which recently has focused on vegetation, especially trees, and often involves site-specific work, performances for camera, recorded speech, video installations, and various experiments concerning the environment. My work takes place in the border zone between performance art, media art, and environmental art. Between 2022–24, I was engaged in a project called *Pondering with Pines*. The project aimed to develop ways of recognizing and engaging with the subjectivity of life forms such as trees, which we tend to consider as entirely ‘other’. I explored ways of thinking, reflecting, pondering, and speaking with trees, next to them, or in some form of collaboration with them.

When participating in *Gifts from the Sentient Forest*, it seemed natural to look for a pine tree to work with. I chose a pine right below the yard at Stena in Äkäslompolo where we had our first retreat in June 2024. I wanted to be able to visit the pine every second hour for a day and night. I played some sounds for the pine by breathing through an old blues harp. The mosquitoes were quite overwhelming, so I had to wear a strange hat for protection. The video *Midnight to Midnight – With a Pine at Äkäslompolo 2* (24 min 20 sec) is the result of that encounter. I returned to the same pine tree at the time of our second retreat in September. This time I wrote a short letter to the pine, in Finnish, while sitting on their roots. The mosquitoes were gone, replaced by tiny biting midges, for which I had not prepared. In the video *Kirje Äkäslompolon männylle – Letter to the Pine in Äkäslompolo* (24 min 20 sec), the

Maiseman esityksellistäminen on kattava teema taiteellisessa työskentelyssäni, joka viime aikoina on keskittynyt kasvillisuuteen, erityisesti puihin, ja johon usein liittyy paikkakohtaisuus, esitykset kameralle, äänitetty puhe, videoinstallaatiot ja erilaiset ympäristöön liittyvät kokeilut, ja joka sijoittuu performanssitaiteen, mediataiteen ja ympäristötaiteen väliselle raja-alueelle. Vuosina 2022–2024 olen toiminut hankkeessa nimeltä *Miättii mäntyjen kanssa*. Siinä keskeinen kysymys on ollut miten kehittää keinoja tunnistaa ja toimia puiden kaltaisten elämänmuotojen kanssa, subjektien, joita yleensä pidämme täysin ‘toisina’. Miten kehittää tapoja ajatella, reflektoida, miättää tai puhua puiden kanssa, puiden vierellä tai jotenkin yhteistyössä niiden, heidän kanssaan.

Osallistuessani hankkeeseen *Gifts from the Sentient Forest* tuntui luonnolliselta etsiä mänty yhteistyökumppaniksi. Valitsin männyn Stenan majojen pihan alapuolella Äkäslompolossa, jossa meillä oli ensimmäinen vetäytymisemme 7–9 kesäkuuta 2024, voidakseni vierailla männyn luona joka toinen tunti vuorokauden ajan. Soitin männylle ääniä hengittämällä vanhan huuliharppuni kautta. Hyttysten määrä oli musertava, joten jouduin käyttämään outoa hattua suojana. Video *Midnight to Midnight – With a Pine at Äkäslompolo 2* (24 min 20 sek) on tuon kohtaamisen tulos. Palasin saman männyn luo toisen vetäytymisemme aikaan 6–8 syyskuuta. Tällä kertaa kirjoitin männylle pienen kirjeen suomeksi istuen sen juurella. Hyttyset olivat kadonneet, niiden tilalla oli pieniä polttiaisia, joihin en ollut varautunut. Näin syntyneellä videolla *Kirje Äkäslompolon männylle – Letter to the Pine in Äkäslompolo*



FIGURE 2.

Annette Arlander.
"Kirje Äkäslompolon männylle –
Letter to the Pine at Äkäslompolo" (2024).
Video. 24 min 20 sec.

text is translated into English, and both versions are superimposed on the footage as a very slow text scroll.

I have met many pine trees and have tried to ponder with them in various ways. The pine at Stena was not a very easy tree to collaborate with, being tall and straight as pines in the forest usually are. For instance, there were no thick low branches I could sit on. The tree was beautiful, though, with beard moss on the branches, a testimony to the fresh air and the myriad ways that beings in the forest not only compete but assist each other, depend on one another, and thrive together.

(24 min 20 sek) teksti on käännetty englanniksi ja molemmat versiot on lisätty hitaana vierityksenä kuvan päälle.

Olen kohdannut monia mäntyjä ja yrittänyt miättää niiden kanssa eri tavoin. Mänty Stenan luona ei ollut helppo yhteistyökumppani, koska se oli suora ja korkea kuten männyt metsässä yleensä ovat. Ei esimerkiksi mitään matalia paksuja oksia, joilla voisin istua. Puu oli kuitenkin kaunis, naavaa oksillaan hienona todistuksena raikkaasta ilmasta ja niistä lukemattomista tavoista, joilla metsän oliot eivät ainoastaan kilpaile vaan auttavat toisiaan, tarvitsevat toisiaan ja viihtyvät yhdessä.

EVGENIA EMETS

Forest Oracle
Metsä oraakkeli



FIGURE 3.
Evgenia Emets.
"Forest Oracle" (2025).
Film. 8mins.

Forest Oracle is a multidisciplinary artwork expressing the forest as an “oracle” who addresses humankind through its active presence and voice. The idea of forests having a voice that may find expression through our creative endeavours is not new but exists in human cultures living with forests for millennia in mythical, symbolic, as well as practical, ways.

In the light of ongoing ecological destruction, including the loss of biodiversity and healthy ecosystems, it is essential to bring this voice to the forefront, into the centre of our communities, decision-making, and boardrooms, and to find ways we can listen deeply once again and live in harmony with our forests.

I created the *Forest Oracle* project in response to the practice of deep listening and observation of the evolving forest ecosystems in Northern Finland, around Stenan Majat (near Äkäslompolo Village), and imagining how the environment may transform into an old-growth forest if given a chance. My initial research included observations of the forest around the location of our retreats and visits to old-growth habitats in the area. I collected sound and video recordings of natural elements, which are indicators of the health, resilience, richness and complexity of the forest.

For the *Gifts from the Sentient Forest* exhibition in 2025, I created video and sound artwork. My narrative visual and poetic storytelling is written in the voice of the forest. Calligraphic works reflect poetry in its visual form and an installation from natural materials. A nature’s altar with a Wild Pendulum mirrors another Wild Pendulum, which I co-created with the forest at Stenan Majat Ky.

Through my artistic work and my ongoing project, *Eternal Forest*, creating 1,000 forest sanctuaries through art stewarded by local communities for 1,000 years, I explore how we can deepen our

Forest Oracle on monialainen taideteos, jossa metsä on ”oraakkeli,” joka puhuttelee ihmiskuntaa aktiivisen läsnäolonsa ja äänensä kautta. Ajatus siitä, että metsällä on ääni, jonka voimme kuulla luovien ponnisteluemme kautta, ei ole uusi. Metsän kanssa vuorovaikutuksessa eläneissä ihmiskulttuureissa ajatus on esiintynyt vuosituhansien ajan erilaisin myyttisin, symbolisin ja käytännöllisin tavoin.

Jatkuvan ekologisen tuhon, kuten biologisen monimuotoisuuden ja terveiden ekosysteemien katoamisen vuoksi on tärkeää tuoda tämä ääni esiin yhteisöjemme, päätöksenteon ja johtokuntien keskelle, ja löytää keinoja, joilla voimme jälleen kerran kuunnella syvällisesti ja elää sopusoinnussa metsiemme kanssa.

Olen luonut *Forest Oracle* -teoksen syvällisen kuuntelun käytäntöjä soveltaen kehittyvien metsäekosysteemien tarkkailuun Pohjois-Suomessa, Stenan Majat ympäristössä (Äkäslompolon kylän lähellä). Olen kuvitellut, miten ympäristö voisi muuttua vanhaksi metsäksi, jos sille annettaisiin mahdollisuus. Alkuvaiheen tutkimukseeni kuului retriittimme sijaintipaikkaa ympäröivän metsän havainnointia ja vierailuja alueen vanhojen metsien elinympäristöihin. Keräsin ääni- ja videotallenteita luonnonelementeistä, jotka ovat indikaattoreita metsän terveydestä, joustavuudesta, rikkaudesta ja monimuotoisuudesta.

Vuonna 2025 järjestettävää *Gifts from the Sentient Forest* -näyttelyä varten olen luonut videoja äänitaideteoksen. Visuaalinen ja runollinen tarinankerrontani on kirjoitettu metsän äänellä. Kalligrafiset teokset ilmentävät runoutta sen visuaalisessa muodossa. Luonnonmateriaaleista koottu installaatio on luonnon alttari, jossa tekemäni Wild Pendulum peilaa toista villiä heiluria, jonka olen luonut yhdessä metsän kanssa Äkäslompolossa.

Taiteellisen työni ja meneillään olevan *Eternal Forest* -hankkeen kautta, jossa luodaan 1000 metsä-



FIGURE 4.

Evgenia Emets.
“Forest Oracle” (2025).
Film. 8mins.

practice of listening to the plants, forests, ecosystems, and land. My aim is to find new ways of learning from living ancestral traditions. How can we tune in better with the processes taking place and become better collaborators, participants, co-creators and guardians of evolving ecosystems? How we can re-wild our relationship with plants and shift towards a more ethical and holistic way of being with plant, animal, and forest voices?

pyhäkköä taiteen avulla, joita paikalliset yhteisöt ovat hoitaneet 1000 vuoden ajan, tutkin, miten voimme syventää käytäntöämme kuunnella kasveja, metsiä, ekosysteemejä ja maata. Tavoitteeni on löytää uusia tapoja oppia elävistä esi-isien perinteistä. Miten voimme virittäytyä paremmin tapahtuviin prosesseihin ja tulla paremmiksi yhteistyökumppaneiksi, osallistujiksi, yhteisluojiksi ja kehittyvien ekosysteemien suojelijoiksi? Miten voimme uudistaa suhteemme kasveihin ja siirtyä eettisempään ja kokonaisvaltaisempaan tapaan olla kasvien, eläinten ja metsien äänien kanssa?

ETERNAL FOREST
WWW.ETERNALFOREST.EARTH

FRANCIS JOY

Pareidolia as a
Doorway into
Elemental
Sentience

Pareidolia porttina
elementaaliseen
aistimiseen



Pareidolia is a phenomenon that occurs in the natural environment and through human actions. It includes faces in clouds, snow, ice, trees, animals, on mountains and other kinds of landscapes. During the *Gifts from the Sentient Forest* project, I have been photographing different faces in trees, snow and ice as a way to demonstrate how these forms take us into the realms of the imaginary. This is of vital importance to developing creativity and a sense of wonder over the mysteries that lie within the realms of nature. Some of the faces are very evident as forms while others are more subtle. In either case they can touch us mentally, emotionally and visually.

My contribution to the exhibition titled 'Facing Pareidolia' consists of four images of faces in trees, four images of faces in snow and four images of faces in ice, which have been built around two Gifts from the Sentient Forest retreats in Äkäslompolo, northern Finland.

Within shamanistic practices, there is an invisible world parallel to our physical world. In this world there are nature beings who 'walk between worlds'. Some of these have human attributes

Pareidolia on ilmiö, jota esiintyy luonnonympäristössä ja ihmisen toiminnan kautta. Siihen kuuluvat kasvot pilvissä, lumessa, jäässä, puissa, eläimissä, vuorilla ja muunlaisissa maisemissa. *Gifts from the Sentient Forest* -hankkeen aikana olen valokuvannut erilaisia kasvoja puissa, lumessa ja jäässä osoittaakseni, miten nämä muodot vievät meidät mielikuvituksen alueelle. Tämä on elintärkeää luovuuden ja luonnon salaisuuksien ihmettelyn kehittymiselle. Jotkut kasvot ovat hyvin ilmeisiä muotoja, kun taas toiset ovat hienovaraisempia. Kummassakin tapauksessa ne voivat koskettaa meitä henkisesti, emotionaalisesti ja visuaalisesti.

Oma panokseni näyttelyyn on nimeltään "Facing Pareidolia" ja koostuu neljästä kuvasta kasvoja puissa, neljästä kuvasta kasvoja lumessa ja neljästä kuvasta kasvoja jäässä, jotka on rakennettu kahden Äkäslompolossa, Pohjois-Suomessa, järjestetyn Sentient Forest -retriitin ympärille.

Shamanistisissa käytännöissä fyysisen maailmamme rinnalla on näkymätön maailma. Tässä maailmassa on luonnonolentoja, jotka 'kulkevat maailmojen välillä'. Joillakin näistä on inhimillisiä ominaisuuksia, kun taas toisilla on myyttisiä

FIGURE 5.

Francis Joy.
"The Grey Alder Witch" (2021).
Colour photo.
21.0cm x 29.7cm.

while others have mythical and elemental attributes. These powers manifest within trees as well as stones. Trees in particular are governed by elemental powers. These beings are linked to earlier societies who departed the physical world for invisible worlds to survive and who are very, very old. Descriptions of such characters are often found in folklore, myths and legends.

Encountering pareidolia within trees helps reshape the ways we think about nature and our relationship to the richness to life. Pareidolia helps us expand consciousness, especially when combined with drumming, chanting and dreaming.

Pareidolia informs us that there is magic all around us, sometimes right in front of us or away

ja elementaalisia ominaisuuksia. Nämä voimat ilmenevät sekä puissa että kivissä. Erityisesti puita hallitsevat elementaaliset voimat. Nämä olennot liittyvät aikaisempiin yhteiskuntiin, jotka lähtivät fyysisestä maailmasta näkymättömiin maailmoihin selviytyäkseen ja jotka ovat hyvin, hyvin vanhoja. Kuvauksia tällaisista hahmoista löytyy usein kansanperinteestä, myyteistä ja legendoista.

Pareidolian kohtaaminen puissa auttaa muokkaamaan tapojamme ajatella luontoa ja suhdettamme elämän rikkauteen. Pareidolia auttaa meitä laajentamaan tietoisuuttamme, varsinkin kun se yhdistetään rummutukseen, lauluun ja uneksimiseen.

Pareidolia kertoo meille, että taikaa on kaikkialla ympärillämme, joskus aivan edessämme tai kauka-

in the distance on a hilltop of mountain. Earlier cultures were certainly aware of large stone faces and forms in boulder formations, some of which look like humans, animals and gods, each with their own agency.

It is the same on old trees too. If we slow down and consciously attune ourselves to the rhythms of the natural world we learn to sense, feel and see much more around us. Then we come to understand why forests, hills and mountains are indeed much more than their economic value. Rediscovering and exploring pareidolia presents us with an opportunity to deepen our relationship to nature and her kingdoms.

na vuorenhuipulla. Aikaisemmat kulttuurit olivat varmasti tietoisia suurista kivikasvoista ja muodoista lohkarissa, joista jotkut näyttävät ihmisiltä, eläimiltä ja jumalilta, joilla jokaisella on oma toimijuutensa.

Sama pätee myös vanhoihin puihin. Jos hidastamme vauhtia ja virittäydymme tietoisesti luonnon rytmiin, opimme aistimaan, tuntemaan ja näkemään paljon enemmän ympärillämme. Silloin ymmärrämme, miksi metsät, kukkulat ja vuoret ovat todellakin paljon enemmän kuin niiden taloudellinen arvo. Pareidolian uudelleen löytäminen ja tutkiminen tarjoaa meille mahdollisuuden syventää suhdettamme luontoon ja sen valtakuntaan.



FIGURE 6.
Francis Joy.
"Face on the Linden
Trunk" (2022).
Colour photo.
21.0cm x 29.7cm.



FIGURE 7.
Francis Joy.
"Be Careful Where
You Walk" (2022).
Colour photo.
21.0cm x 29.7cm.

SATU KALLIOKUUSI

The Forest Cover
and the Shaman
Stump

Metsänpeitto ja
Shamaanikannot



I've been observing birch trees for years because I've felt them greet me. During the *Gifts from the Sentient Forest* project, I've learned that they really are greeting me, and I can feel there is a strong connection between me and the birches. This connection is especially powerful between some birches and me. Since the beginning of the project, I've made birch-themed notes. I've included my birch notebook in the exhibition, even though it is quite different from the other artworks I've contributed.

My paintings are based on sketchy works I created during the first retreat at Äkäslompolo in June 2024. Inspired by these works, I've started a quilted-style series of small paintings, which I named "Metsänpeitto: Forest Cover" according to the ancient Finnish tale.

For those who have "gone under the forest's cover," very unusual feelings often come. Some say the world becomes silent, the birds stop singing, and the other sounds cease. A familiar forest can become strange and different, somehow misleading, and even turn upside down. Some freeze

Olen tarkkaillut koivuja jo vuosia, sillä olen tuntenut joidenkin niistä tervehtivän minua. *Gifts from Sentient Forest* projektin aikana olen oppinut, että ne todella tervehtivät minua. Tunnen selvästi, että minun ja joidenkin koivujen välillä on vahva yhteys. Projektin alusta lähtien olen tehnyt muistiinpanoja läheisimmästä koivustani. Olen sisällyttänyt näyttelyyn tämän muistikirjan, vaikka se on aivan erilainen kuin muut teokseni.

Maalaukseni perustuvat luonnoksiin, jotka olen tehnyt ensimmäisen retriitin aikana Äkäslompolossa kesäkuussa 2024. Näiden teosten innoittamana olen aloittanut pienten maalausten sarjan, josta kasvoi tilkkutäkkimäinen maalausinstallaationi "Metsänpeitto."

Muinaisen suomalaisen tarinan mukaan metsänpeittoon joutuneelle tulee omituinen, vieras olo. Jotkut kertovat maailman samalla hiljentyneen, linnunlaulun ja muiden metsän äänten vaienneen. Tuttu metsä saattaa muuttua vieraaksi ja erilaiseksi, joskus jotenkin nurinkuriseksi, jopa ylösalaiseksi. Jotkut metsänpeittoon joutuneet

FIGURE 8.

Satu Kalliokuusi.
"Forest Cover" ("Metsänpeitto") (2024).
Chinese ink, lingonberry leaf ink,
and dragon blood on paper.
97cm x 148cm.



FIGURE 9.

Satu Kalliokuusi.
 "Shaman 1" (2024).
 Sumi ink and dragon blood on paper.
 17cm x 17cm.

without being able to move or speak, while others pass through a strange region that has become unknown. The forest cover makes someone disappear. Others cannot find him, even if they pass by. Those covered by the forest cover may look like a stone or a stump.

I've become more and more interested in stumps and I've realized – thanks to Francis Joy who showed us how to read trees – that stumps are actually very wise. And they have much knowledge to share. So I've begun to ask these "shaman stumps." I've asked about my baby whom I lost in the middle of pregnancy, and I've asked where is my little brother whom I lost when he was too young to die. I've received interesting answers I could not have expected. The answers have come as feelings in my body and mind. My mind lights up, becomes lucid, and anxiety decreases. As I've continued these conversations with the shaman stumps of the woods, I've begun to accept my loss.

However, the best answer to my questions has been that I've found a new way to exist – to be in touch with nature and understand its vast meaning. Or at least something about the wisdom of the forest. This journey of connection to nature continues, which is a wonderful thing that brings me to very different and beautiful level of awareness.

jähmettyvät paikalleen pystymättä liikkumaan tai puhumaan, toiset taas kulkevat läpi tuntemattomaksi muuttuneen seudun. Metsänpeittoon joutuneen väitetään katoavan muiden näkyvistä, eivätkä muut löydä häntä, vaikka kulkisivat ohi. Metsänpeittoon joutunut saattaa myös näyttää kiveltä tai kannolta.

Olenkin kiinnostunut yhä enemmän kannoista ja olen ymmärtänyt—kiitos Francisille, joka opetti meille, kuinka puita luetaan—että kannot ovat todella viisaita. Ja niillä on paljon tietoa. Joten olen alkanut kysyä näitä "shamaanin kannoilta" asioita. Olen kysynyt lapsestani, joka kuoli kesken raskauden ja olen kysynyt pikkuveljestäni, jonka menetin aivan liian nuorena. Ja olen saanut mielenkiintoisia vastauksia, joita en osannut odottaa. Vastaukset ovat tulleet tunteina kehossani ja mielessäni. Mieleni valaistuu, muuttuu selkeämmäksi ja ahdistus vähenee. Kun olen jatkanut näitä keskusteluja metsien shamaani-kantojen kanssa, olen alkanut hyväksyä raskaat menetykseni.

Paras vastaus kysymyksiini on kuitenkin se, että olen löytänyt uuden tavan olla olemassa, olla yhteydessä luontoon ja ymmärtää sen laajan merkityksen, sekä jotain metsän viisaudesta. Tämä yhteys luontoon jatkuu - mikä on hieno asia - ja vie minut hyvin erilaiseen ja kauniiseen tietoisuuteen.



FIGURE 10.

Satu Kalliokuusi.
"Shaman 3" (2024).
Sumi ink and dragon blood on paper.
17cm x 17cm.

ZOË KOIVU

The Plurality of
Oneness: Gifts
of the Sentient
Forest

Taiteilijan sana
– Aistivan
metsän antimia
-yhteistyöprojekti



I've always been drawn to less-than-urban environments without thinking why. Upon reflection, I noticed I feel better and have more vivid recollections from time spent in Nature. Naturally, nature-related activities have attracted me and have become an essential part of my daily life. Residing on the Arctic Circle of Northern Finland affords easy access to forests and waterways; I live on a lake in a forest. There is a particular forested shoreline outside my front door that I have been frequenting for a decade, since a beautiful boardwalk appeared allowing ease of passage through this liminal lake-forest habitat. At first it was for physical and mental wellbeing, but soon I became entranced with the continual changes linked with the seasonal spiral that is, in turn, tethered to the swinging pendulum of high-latitude daylight and darkness. I started to see if I could capture the progression with my iPhone. This has become a practice of attunement and has led to a transformation in my way of being and seeing. No matter how familiar this area is, I always notice something different or new to me. Being there piques my curiosity and I explore in my own subtle way. I am titillated with noticing colours, patterns, textures, reflections, presences, sensations, resonances, moods, plants, insects, bugs, animals, scents, sounds, tracks, and other evidences human and otherwise. My curiosity and propensity for attunement have become part of my being, propelling the question: What if?

Miettimättä mistä asia varsinaisesti johtuu, minua ovat aina vetäneet puoleensa ei-kaupunkimaiset ympäristöt. Pohdinnan jälkeen sitten huomasin, että luonnossa vietetty aika saa minut voimaan paremmin ja antaa minulle eläviä muistoja. Luontoon liittyvä tekeminen on siis viehättänyt minua ja tullut olennaiseksi osaksi jokapäiväistä elämääni. Asuminen Pohjois-Suomessa napapiirillä tarkoittaa, että metsiin ja vesistöihin on helppo päästä; kotinikin on metsässä järven rannalla. Taloni edessä on aivan erityinen metsäinen ranta, jossa olen tavannut käydä jo vuosikymmenen ajan siitä asti, kun sinne tehtiin kauniit pitkospuut, joita pitkin on helppo kulkea upean järvimetsäalueen läpi. Aluksi kyse oli fyysisestä ja henkisestä hyvinvoinnista, mutta pian ihastuin jatkuviin muutoksiin, jotka liittyvät vuodenaikojen kiertoon, joka puolestaan liittyy pohjoisten leveysasteiden päivänvalon ja pimeyden heilurimaiseen liikkeeseen. Aloin miettiä, voisinko taltioida nämä muutokset iPhonellani. Tämä ajatus on jalostunut tietoiseksi tulemisen käytännöksi, joka on johtanut muutokseen tavassani olla ja nähdä. Niin tuttu kuin ympäristö onkin, havaitsen siellä aina jotain erilaista tai uutta. Rannalla oleminen herättää uteliaisuuteni, ja tutkin aluetta omalla hienovaraisella tavallani. Minua kutkuttavat värien, kuvioiden, tekstuurien, heijastusten, läsnäolojen, aistimusten, resonanssien, mielialojen, kasvien, hyönteisten, öököiden, eläinten, tuoksujen, äänien, jälkien ja muiden ilmiöiden havaitseminen, liittyivätpä ne

FIGURE 11.

Zoë Koivu.
"Sun's Whiskers"
(Rovaniemi, July 2020).
Digital image.

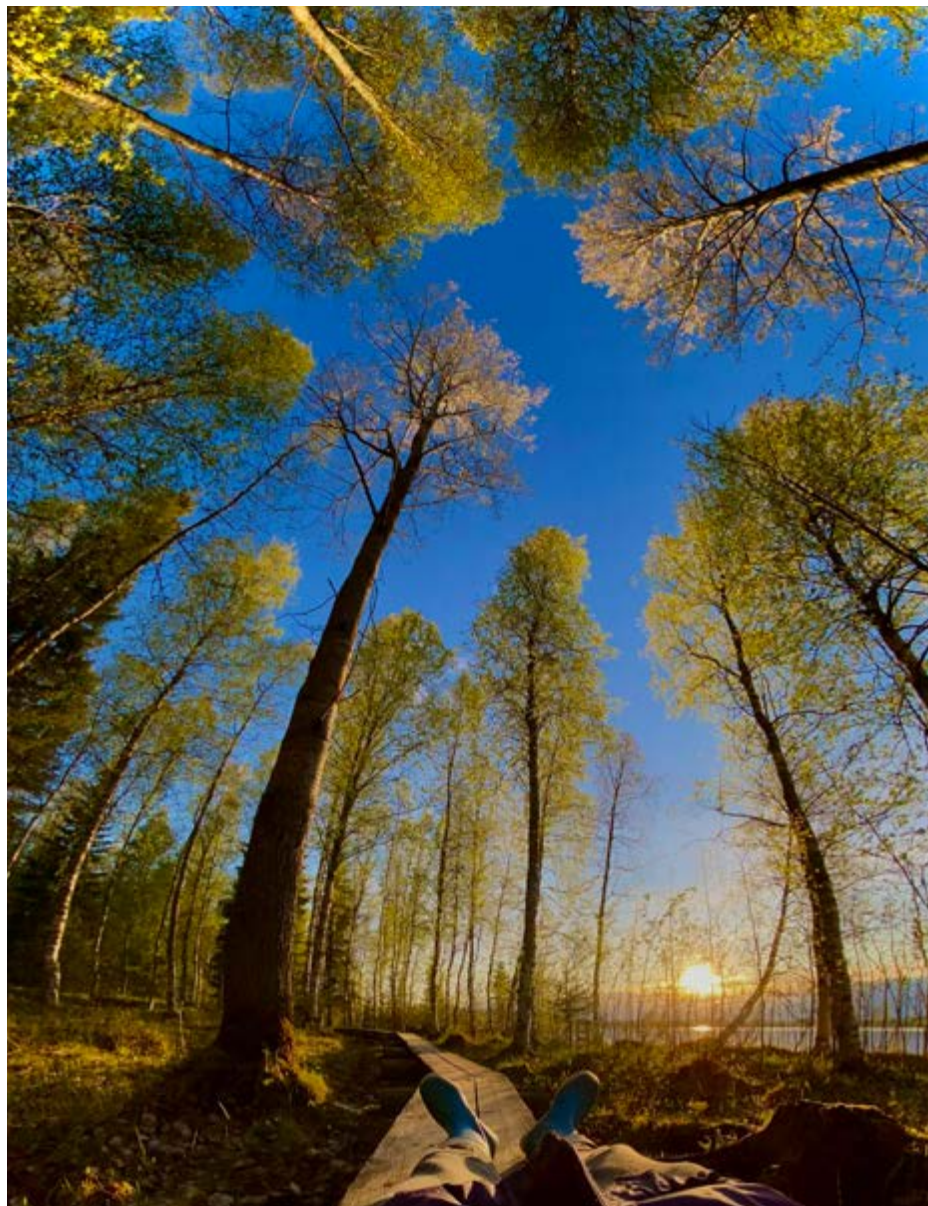


FIGURE 12.
Zoë Koivu.
"Attuning With the Forest"
(Rovaniemi, May 2023).
Digital image.

Witnessing the plurality of Nature has been astounding; quite obviously, the more I open my senses to what is around me, the more I become aware of; the more I hone my awareness, the greater understanding I get of my surroundings and the relationality of everything. This emergent realization has been enhanced with my participation in the *Gifts from the Sentient Forest* collaboration where I have had the privileged opportunity to be with others who have generously shared their own relations with forests and ways of being with and expressing them.

The medium of my contribution to the Sentient Forest exhibition is photography focussed not on

sitten ihmiseen tai eivät. Uteliaisuuteni ja taipumukseni tietoiseksi tulemiseen ovat juurtuneet olemukseeni ja johtaneet kysymykseen: Mitä jos?

Luonnon moninaisuuden kokeminen on ollut hämmästyttävää; on selvää, että mitä enemmän avaan aistini sille, mitä ympärilläni on, sitä tietoisemmaksi tulen; mitä enemmän työstan tietoisuuttani, sitä enemmän ymmärrän ympäristöäni ja kaiken olevaisen keskinäistä yhteyttä. Tätä jalostuvaa oivallusta on tukenut osallistumiseni *Gifts from the Sentient Forest* (Aistivan metsän antimia) -projektiin, jossa olen saanut olla yhteydessä ihmisiin, jotka ovat auliisti jakaneet oman suhteensa metsiin sekä tapansa viihtyä niissä ja ilmaista niitä.

technical precision but on conveying noticings of *The Plurality of Oneness: Gifts of the Sentient Forest*, which, in particular, reflects my enchantment with colour. I share with with you a macro perspective of the splendour of bilberry bottoms on the forest floor, the vivid greetings of sundews on a floating bog, and picture books of forest gifts: Resonance—sublime Glances of Beauty; Vibrance—scintillating Colours of the Forest; and Intrigue—wonders of InterBeing.

A forest is much more than its magnificent trees, it is the entirety from the sky above to the bedrock below. Forests nurture a rich undergrowth and they envelop water bodies—springs, ponds, streams, rivers, lakes, swamps and bogs—all with unique habitats and inhabitants together with their sentience. Alongside humans, an amazement of life flourishes.

Aistiva metsä -näyttelyyn tuomani osuus perustuu valokuvaukseen, jossa en keskity tekniseen tarkkuuteen, vaan havaintojen esiin tuomiseen. Aiheenani on *The Plurality of Oneness: Gifts of the Sentient Forest* (ykseyden moninaisuus: aistivan metsän antimia), joka kuvastaa etenkin viehtymystäni väreihin. Jaan kanssanne makronäkökulman mustikoiden kärkien kiekkoihin, kihokkien raikkaaseen tervehdykseen hyllyvällä suolla ja metsän antien kuvakirjoihin: Resonanssi – kauneuden pilkahdukset, Eloisuus – metsän häikäisevät värit ja Kiehtovuus – keskinäisolemisen ihmeet.

Metsä on paljon muutakin kuin sen upeat puut; se on kokonaisuus, joka rajoittuu ylhäällä taivaaseen ja alhaalla kallioperään. Metsät ylläpitävät runsasta aluskasvillisuutta ja ympäröivät vesistöjä – lähteitä, lampia, puroja, jokia, järviä ja soita – omine ainutlaatuisine elinympäristöineen ja asukkaineen. Ihmisten rinnalla kukoistaa elämän ihmeellisyys.



FIGURE 13.
Zoë Koivu.
"Spring's Return"
(Rovaniemi, April 2021).
Digital image.

MILJA
LAINE

10/03/2025 HELSINKI, FINLAND

Beings, Brief,
Ephemeral

Ne muuttivat ajan
muodon



FIGURE 14.
Milja Laine.
"Beings, Brief, Ephemeral" (2024).
Toned cyanotype.
10 cm x 15 cm.

When heading north, birches are the last trees to remain in the landscape. In the light of the night, while the seven fells sleep, I capture a fleeting moment from the wings of time.

As the nights turn darker, I wander in the old woods behind my mother's summer house. The forest is always the same, yet never the same, and in a living landscape, every step asks for awareness. When the linguistic mind falls silent, a different kind of knowing emerges, and a dialogue between me and the trees opens. It is unexpectedly interrupted by echoes from the past, and the border between me and the forest begins to fade.

Guided by multispecies thinking, my work seeks to reach towards more-than-human realities, to strengthen the threads of connection and care within the broader web of relations. The nonhuman world is not mute or unconscious. Trees share our reality as perceiving, remembering, and social beings that are known to communicate with each other and other groups of organisms. They, too, look after their offspring, carry ancestral burdens, and pass them down through generations.

Pohjoiseen mentäessä koivut ovat viimeisiä maisemassa säilyviä puita. Keskiyön valossa, seitsemän tunturin nukkuessa, vangitsen kamerallani ajan siiviltä ohikiitävän hetken.

Iltojen hämärtyessä hakeudun äitini kesämökin takaiseen ikimetsään. Metsä on aina sama, eikä koskaan sama, ja elävässä maisemassa jokainen askel kysyy valppautta. Kun kielellinen mieli hiljenee, toisenlainen tietäminen saa tilaa. Alkaa minun ja puiden välinen vuoropuhelu, johon kietoutuu yllättäen kaikuja menneisyydestä. Ajan kiertyessä raja minun ja metsän välillä hälvenee.

Työskentelyni pohjautuu monilajiseen ajatteluun ojentautuen kohti toiseutta ja ei-inhimillisiä todellisuuksia. Toisenlainen maailma ei ole mykkä tai tiedoton, eikä kieli ainoastaan ihmisen ominaisuus. Elonkirjon kudelmassa jokainen säie kannattelee omanlaista ymmärrystään elämää, ja sen solmukohdissa välittämisen verkostoja vahvistava kohtaaminen mahdollistuu.

Metsällä on oma, meitä edeltävä kielensä ja kokemuksen lajinsa. Puut jakavat todellisuuden kanssamme havaitsevina, muistavina ja sosiaali-



FIGURE 15.
Milja Laine.
"Beings, Brief, Ephemeral" (2025).
Toned cyanotype, collage.
Diptych, 2 x 10 cm x 15 cm.

Moreover, trees offer us a portal to the past otherwise beyond our reach: they are living witnesses to the times of our ancestors. The tree under which my great-grandmother wept may still stand tall after all of us are gone. To trees, we humans are transient beings, brief and ephemeral.

The forest has its own quality of experience and language that precedes ours. The memory of the forest resides not just in individual minds or bodies but within the collective, from where it pierces holes into the present. The untamed memory travels in underground mycelium, whispers in mosses, and howls in the heights of the canopy. It also carries sighs of those who have been forcefully silenced.

What does the forest remember? What kind of memories are etched in the annual rings of trees or buried in the layers of ancient bogs? What has the forest seen and heard? How does it remember human beings, and how does the collective memory of the forest intertwine with that of humankind?

Memory is a force that holds people and communities together, providing shelter and continuity. Memories, however, are ephemeral things. They can be fragile, easily lost, or deliberately erased. Forgetting parts of ourselves or those who have passed is a kind of death that can leave us rootless and disconnected. Remembering involves gathering broken fragments and piecing them back together. Through remembrance, we can find our way back to what is meaningful.

Human memories are often kept on paper: in photographs, letters, pages of books. Through the lens of my camera, writing, and collage, I make poetic explorations in the liminal landscapes of the seen and unseen. Cyanotype allows me to work with the light of the polar night as I dive into the cycles of time. Blue markings appear on the paper like bruises, and in between the trees, I meet my grandmother's gaze. The wounds of the forest are mine.

sina olentoina, joiden tiedetään kommunikoivan niin toistensa kuin muidenkin elollisten kanssa. Myös puut huolehtivat jälkeläisistään ja kantavat ylisukupolvisia taakkoja oksillaan. Lisäksi vanhat puut tarjoavat meille kosketuksen menneisyyteen, joka on muutoin tavoittamattomissamme. Niiden elävä muisti ulottuu vuosisatojen taakse: samat puut, jotka hengittivät yhdessä esiäitieni kanssa, saattavat yhä seisoa paikoillaan, kun minusta aika jättää. Puille me ihmiset olemme hetkellisiä kuin päivänkorennot.

Metsässä yksilön rajat ovat huokoiset. Metsän muisti ei asu vain mielissä tai kehoissa, vaan myös kollektiivisessa, josta käsin se puhkoo reikiä nykyisyyteen. Muistin kesyttämätön tieto kulkee maanlaisissa rihmastoissa, kuiskii sammalmätäissä ja huutaa puiden latvustossa, kantaen myös niiden huokauksia, joiden ääni on viety.

Mitä metsä muistaa? Millaisia jälkiä on painunut maaperän muistiin, piirtynyt puiden vuosirenkaihin, tukahdutettu soiden sammalkerroksiin? Mitä metsä on nähnyt ja kuullut? Kuinka se muistaa ihmisen, ja kuinka metsän kollektiivinen muisti kietoutuu omaamme?

Muisti on ihmistä ja yhteisöjä koossapitävä voima, joka tarjoaa suojaa ja jatkuvuutta. Muistot ovat kuitenkin hauraita ja herkästi pakenevia olentoja, joita voidaan myös tarkoituksella vaiantaa. Unohdaminen, itsemme tai edesmenneiden, on eräänlainen kuolema, joka johtaa yhteyden katkeamiseen ja juurettomuuteen. Muistamalla voimme palata takaisin, liimata rikkoutuneet palaset yhteen ja vaalia sitä, mikä on merkityksellistä.

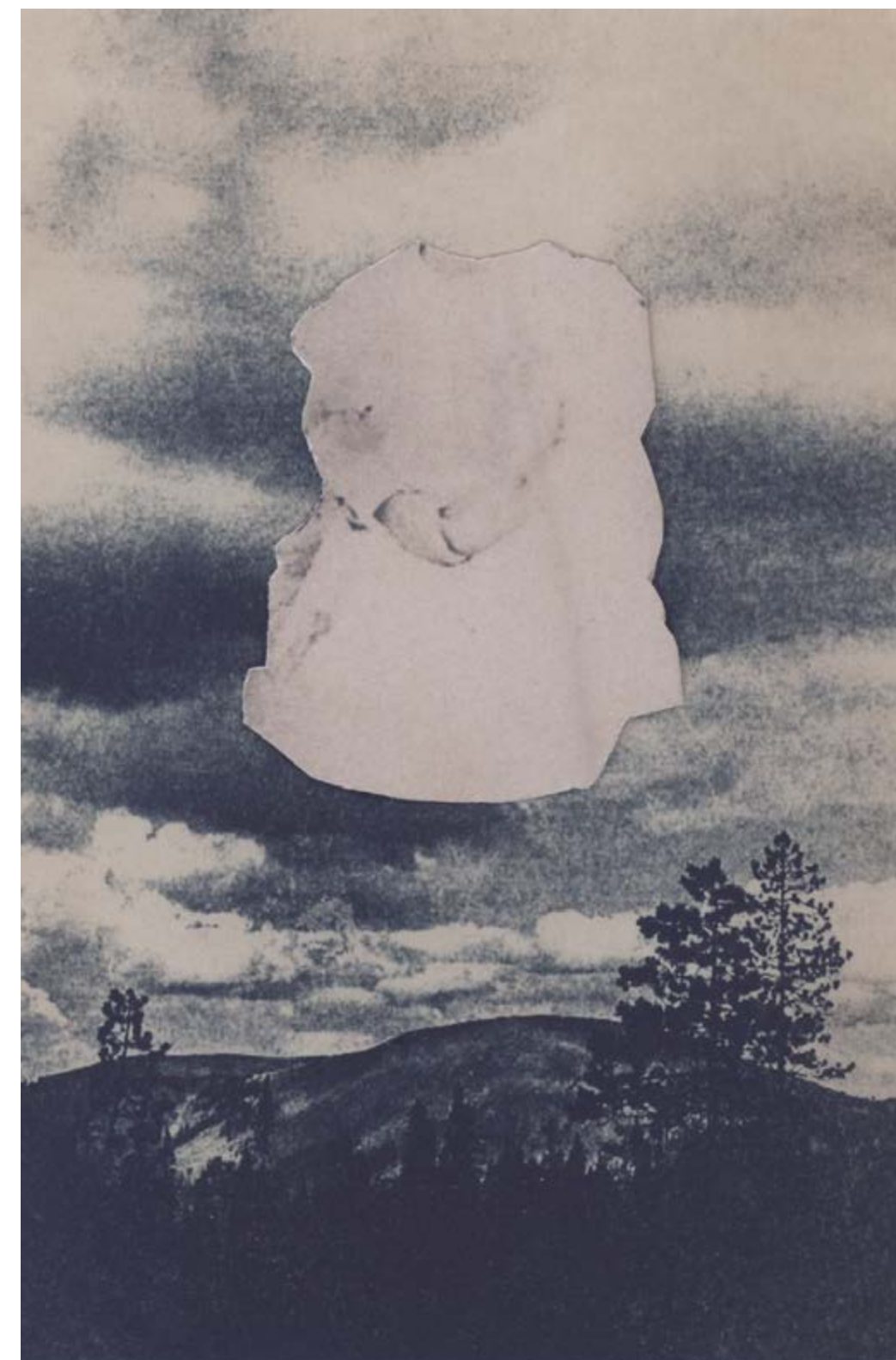
Ihmisellä on tapana tallentaa muistojaan paperille: kirjeisiin, kirjoihin, valokuva-albumien sivuille. Syanotypia on vanha vedostusmenetelmä, joka sallii paluun ajan kerroksiin. Sininen jälki nousee paperille mustelman tavoin, ja puiden välistä kohtaan isoäitini katseen. Metsän haavat ovat omiani.

When a landscape is destroyed by logging or war, the birch is among the first species to arrive to heal the barren land. While opening a window to the past, trees also offer us a portal for renewal. They ground us more fully in the present and help us restore the connection not only to our roots but to the vibrant web of life that weaves all of us together. The old forest is like a vast, living library, and when we become quiet, the leaves of the trees become like pages of holy books.

Kun maisema raunioituu hakkuiden tai sodan jäljiltä, saapuu koivu ensimmäisten joukossa paljasta maata kaunistamaan. Vähitellen metsä kirjoittaa ihmisen jälkien päälle. Puissa avautuva ikkuna menneisyyteen tarjoaakin samalla myös portin uusiutumiseen: puut auttavat meitä maa-doittumaan nykyhetkeen ja palauttamaan yhteyden paitsi omiin juuriimme, myös meitä kaikkia kannattelevaan elämän verkkoon. Vanha metsä on kuin suuri, elävä kirjasto, ja kun hiljennymme, puiden lehdistä tulee pyhien kirjojen sivuja.

FIGURE 16.

Milja Laine.
"Beings, Brief, Ephemeral" (2025).
Toned cyanotype, family archive,
collage. 10 cm x 15 cm.



**SAMIN
LEE**

Olfactory
Dialogues:
Listening to the
Sentient Forest
Haisteluvuoropu-
helut: Aistittavan
metsän
kuunteleminen

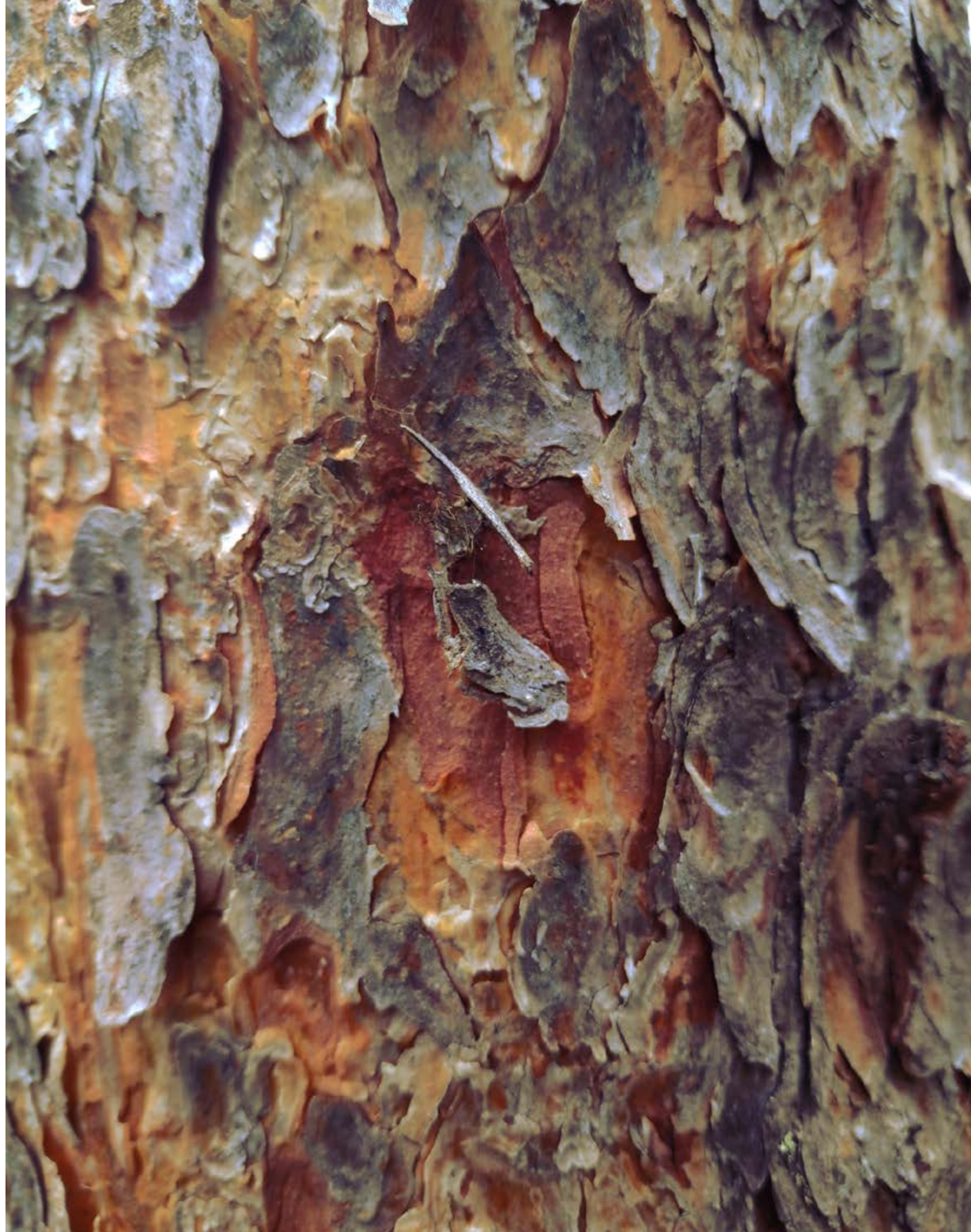


FIGURE 17.
Samin Lee.
"Olfactory Dialogues" (2024).
Colour photograph.
25.6 cm x 34.1 cm.

I smell to listen.

When I bring my nose close to a tree, moss, or the damp earth beneath my feet, I am not searching for a "good" or "bad" smell. I am entering into a conversation. Smell, often dismissed as background noise, is the first language of the forest. An invisible thread connecting us to landscapes, memories, and histories that linger in the air. My work explores how scent shapes our understanding of place and ecological belonging, how it reveals what is present, and, more crucially, what is missing.

This inquiry began with an unexpected encounter in an artificial garden. The soil was clean and odorless, the vegetables pre-washed and uniform, the air constantly filtered to remove any unexpected scents. The messiness of growth had been erased. What does it mean to introduce children to soil without its scent, without the warmth of the sun or the roughness of stone? What do we lose when nature is reduced to something controllable, stripped of its unpredictability?

This moment propelled my research into olfactory perception and environmental consciousness. *The Smell of Risk* by Hsuan L. Hsu challenged me to see scent not just as a sensory experience, but as a political and ecological force—an indicator of environmental change, injustice, and displacement. *Fragrant Ecologies: Aroma and Olfaction in Indigenous Amazonia* by Lewis Daly illuminated the relationship between biodiversity and smell, showing how a thriving forest has a richer olfactory land-

Haistan kuunnellakseni.

Kun tuon nenäni lähelle puuta, sammalta tai kosteaa maata jalkojeni alla, en etsi ”hyvää” tai ”pahaa” hajua. Aloitan keskustelun. Tuoksu, jota usein pidetään taustahälynä, on metsän ensimmäinen kieli. Näkymätön lanka, joka yhdistää meidät maisemiin, muistoihin ja historiaan, jotka viiptyvät ilmassa. Työssäni tutkin, miten tuoksu muokkaa käsitystämme paikasta ja ekologisesta kuulumisesta, miten se paljastaa, mikä on läsnä, ja ennen kaikkea, mikä puuttuu.

Tämä tutkimus alkoi odottamattomasta kohtaamisesta keinotekoisessa puutarhassa. Maaperä oli puhdasta ja hajutonta, vihannekset valmiiksi pestyjä ja yhdenmukaisia, ja ilmaa suodatettiin jatkuvasti odottamattomien tuoksujen poistamiseksi. Kasvun sotkuisuus oli poistettu. Mitä merkitsee tutustuttaa lapset maaperään ilman sen tuoksua, ilman auringon lämpöä tai kiven karheutta? Mitä menetämme, kun luonto pelkistetään hallittavaksi ja sen arvaamattomuudesta riisutaan?

Tämä hetki antoi sysäyksen hajuaistimuksen ja ympäristötietoisuuden tutkimiselle. Hsuan L. Hsun teos *The Smell of Risk* haastoi minut näkemään tuoksun paitsi aistikokemuksena, myös poliittisena ja ekologisena voimana - indikaattorina ympäristömuutoksesta, epäoikeudenmukaisuudesta ja syrjäytymisestä. *Fragrant Ecologies: Aroma and Olfaction in Indigenous Amazonia*, Lewis Daly, valotti biologisen monimuotoisuuden ja tuoksun välistä suhdetta ja osoitti, miten

scape than a monoculture plantation. Thinking Art by Larry Shiner deepened my understanding of how sensory engagement—beyond the visual—can transform artistic practice.

Yet my work is not only about loss. It is also about presence. About joy.

In *Gifts from the Sentient Forest*, I developed an olfactory practice as a way of thinking with the forest. I walked, I smelled, I listened. The forest speaks through scent—its soil, moss, and trees carrying layered stories of growth, decay, and renewal. Smell allows us to sense the forest's vitality, its rhythms, and its shifting conditions.

Through my work, I invite others to experience smell as more than a fleeting sensation. To smell is to pay attention. To smell is to remember. And to smell is to acknowledge the agency of the more-than-human world.

We cannot restore what has been lost without first learning how to sense it. We cannot heal without joy. My work seeks to create spaces where people don't just resist ecological crisis, but rediscover what it means to be fully present in the world. Through scent, I explore new ways of knowing, of remembering, of belonging. Because the forest is speaking. We only need to inhale and listen.

kukoistava metsä on tuoksumaisemaltaan rikkaampi kuin monokulttuurinen plantaasi. Larry Shinerin kirjoittama Thinking Art syvensi ymmärrystäni siitä, miten aistien käyttö - visuaalisen toiminnan lisäksi - voi muuttaa taiteellista käytäntöä.

Työssäni ei kuitenkaan ole kyse vain menetyksestä. Se kertoo myös läsnäolosta. Ilosta.

Gifts from the Sentient Forest -teoksessa kehitin haisteluharjoituksen tavaksi ajatella metsän kanssa. Kävelin, haistoin ja kuuntelin. Metsä puhuu tuoksujen kautta - sen maaperä, sammaleet ja puut kantavat kerroksellisia tarinoita kasvusta, hajoamisesta ja uudistumisesta. Tuoksun avulla voimme aistia metsän elinvoiman, sen rytmin ja muuttuvat olosuhteet.

Työni kautta kutsun muita kokemaan tuoksun muuna kuin ohimenevänä aistimuksena. Haistaminen on tarkkaavaisuutta. Haistaminen on muistamista. Ja haistaa on tunnustaa, että maailma on enemmän kuin ihminen.

Emme voi palauttaa sitä, mikä on menetetty, oppimatta ensin aistimaan sitä. Emme voi parantua ilman iloa. Työni pyrkii luomaan tiloja, joissa ihmiset eivät vain vastusta ekologista kriisiä vaan löytävät uudelleen, mitä tarkoittaa olla täysin läsnä maailmassa. Tutkin tuoksujen kautta uusia tapoja tietää, muistaa ja kuulua. Koska metsä puhuu. Meidän tarvitsee vain hengittää ja kuunnella.

DAGMARA MASŁOWSKA

20/03/2025 PORVOO, UUSIMAA, FINLAND

Among Mothers
Äitien Kesken



I have been long interested in how our bodily posture and movement affect the way we are in this world, and vice versa. We keep changing, responding and growing layers of experiences stored in our nervous system. This continuous exchange of impulses is a form of dance – it reminds me of being alive and allows me to be interconnected with the vast web of life. I am curious about how we can become more aware of the patterns we have developed throughout time, perhaps generations old, and recreate ourselves. When I decided to move my dance practice outdoors – sense my feet touching the Earth – I was truly longing for simplicity and deep connection. Something to counterbalance the climate anxiety I was feeling.

In 2023 I started my own project called *Luomu Koreo / Organic Choreographies*. It is an interdisciplinary project which explores the rich intersection of dance, ecosomatics and ecological thinking. My work takes place in nature in response to the spiraling environmental crisis. In times when ecocidal trends around the world cause loss of biodiversity, extraction of natural resources and are threatening the existence of healthy forest ecosystems, I find my voice as an artist in the direct experience with nature. I am developing an ecology of practice to re-enchant the world around us. As for my artistic research I am interested in finding ways to create with or from the more-than-human.

Olen jo pitkään ollut kiinnostunut siitä, miten kehon asento ja liike vaikuttavat siihen, miten olemme tässä maailmassa – ja toisaalta miten maailma vaikuttaa meihin. Muutumme jatkuvasti, reagoimme ja keräämme kokemuksia, jotka tallentuvat hermostoomme. Tämä jatkuva impulssien vaihto on eräänlaista tanssia – se muistuttaa minua siitä, että olen elossa, ja se mahdollistaa yhteyden laajaan elämän verkostoon. Minua kiehtoo, miten voisimme tulla tietoisemmiksi ajan myötä, kenties sukupolvien ajan, kehittyneistä toimintamalleistamme – ja muovata itsemme uudelleen. Kun päätin siirtää tanssiharjoitukseni ulos luontoon – tuntee jalkani koskettavan maata – kaipasin yksinkertaisuutta ja syvää yhteyttä. Jotain, mikä tasapainottaisi kokemaani ilmastoahdistusta.

Vuonna 2023 aloitin oman projektini nimeltä *Luomu Koreo / Organic Choreographies*. Se on poikitaiteellinen hanke, joka tutkii tanssin, ekosomaatiikan ja ekologisen ajattelun risteyskohtia. Työskentelen luonnossa vastauksena kiihtyvään ympäristökriisiin. Aikana, jolloin ekologiset tuhot uhkaavat luonnon monimuotoisuutta, johtavat luonnonvarojen riistoon ja terveiden metsäekosysteemien katoamiseen, löydän taiteilijana ääneni suorassa kokemuksessa luonnon kanssa. Kehitän harjoittamisen ekologiaa, jonka kautta maailma ympärilläämme voisi taas lumoutua. Taiteellisessa

FIGURE 18.

Enda Ahlgren.
"Untitled" (2024).
Digital image.



FIGURE 19.
Dagmara Masłowska.
"Untitled" (2024).
Digital image.

During our cohort's forest retreats in Äkäsloppolo in 2024, I started noticing a multifaceted presence of trees and their unique roles in the local ecosystem. I joined the project relatively shortly after my life took the biggest transformation and offered me the experience of becoming a mother. My body and the body of the forest united as a place of becoming, shape shifting, fusing, releasing, turning, expanding, pushing... I started documenting how I saw the forest. I started taking long walks letting myself follow somewhere intuitively. I started listening deeply. And I started dancing with the fells and the river, but especially with the trees. It opened my bodymind to the beauty of nonverbal communication where it didn't matter anymore whether my (dance) partner was visible or non-visible, belonging to the same species as mine or not. I was drawn to the oldest, decaying or fallen trees and invited to sit by their trunks. I later learned to call them the Mother Trees. I found a

tutkimuksessani etsin keinoja luoda yhdessä muiden kuin ihmisten kanssa – tai heidän kauttaan.

Vuoden 2024 metsäretkillämme Äkäsloppolossa aloin havaita puiden moniulotteista läsnäoloa ja niiden ainutlaatuisia rooleja paikallisessa ekosysteemissä. Liityin mukaan hankkeeseen melko pian sen jälkeen, kun elämäni oli kokenut suurimman muutoksensa: olin saanut mahdollisuuden tulla äidiksi. Kehoni ja metsän keho yhdistyivät muotoutumisen, muodonmuutoksen, sulautumisen, irti päästämisen, kääntymisen, laajenemisen ja sysäyksen tilaksi... Aloin dokumentoida, miten näin metsän. Aloin tehdä pitkiä kävelyjä, seuraten intuitiivisesti minne keho halusi mennä. Aloin kuunnella syvästi. Ja aloin tanssia tuntureiden ja joen kanssa – mutta erityisesti puiden kanssa. Se avasi kehoni ja mieleni ei-kielellisen viestinnän kauneudelle. Ei ollut enää väliä, oliko (tanssi)kumppanini näkyvä vai näkymätön,

deep resonance in the acts of care and support I saw in those trees, some I myself received. *I wonder how to develop a deep bonding, an intimate relationship with the other—in this case the forest—similar to the one between mother and child. And how to infuse my dance with the awe of life.*

My art works for the exhibition centered around the themes of motherhood and belonging. The *Among Mothers* (2024-) video series documents my encounters with the Mother Trees. I am also showing parts of dance improvisation I developed from the forests in Southern Finland. My work being strongly process-oriented and based in direct experience of various locations, I attach 'field notes' and objects I either found or created while working on these videos.

FIGURE 20.
Dagmara Masłowska.
"Introducing Myself to the Forest While Working on 'Among Mothers' in Ekudden, Porvoo" (2024).
Digital image.



samaa lajia kuin minä vai ei. Minua vetivät puoleensa vanhimmat, lahoavat tai kaatuneet puut, jotka kutsuivat minut istumaan juurelleen. Opin myöhemmin kutsumaan heitä Äitipuiksi. Koin syvän yhteyden hoivaan ja tukeen, jota näin näissä puissa – ja jota myös itse sain. *Mietin, kuinka voimme kehittää syvän, intiimin suhteen toiseen – tässä tapauksessa metsään – samanlaisen kuin äidin ja lapsen välillä. Ja kuinka voisin tanssissani ilmentää elämän ihmettä.*

Taideteokseni näyttelyssä keskittyvät äitiyden ja kuulumisen teemoihin. *Among Mothers* (2024-) -videosarja dokumentoi kohtaamisiani Äitipuiden kanssa. Esitän myös osia tanssi-improvisatiosta, joka on syntynyt Etelä-Suomen metsissä. Koska työskentelyni on vahvasti prosessilähtöistä ja perustuu suoraan kokemukseen erilaisista paikoista, liitän mukaan myös "kenttämuistiinpanoja" ja esineitä, joita olen joko löytänyt tai tehnyt näitä videoita työstäessäni.

HEKLA MUOTKA

Spells for the
Human, Words
of Power for the
Forest

Loihen loitsut
inehmolle,
metsälle
mahtisanat



FIGURE 21.
Hekla Muotka.
"Spellperformance"
(2024-25).

I am Hekla Muotka from Muonio, Finnish Lapland, near the Swedish border.

I make shamanic ritual performances and shamanic objects such as rattles and drums. As my shamanic witch name I use Lapin Akka. In my pagan rituals I use spells for the four elements; earth, air, fire and water. These four elements of the universe represent the basic forces of nature and are essential for life.

In this performance, “Spells for the Human, Words of Power for the Forest” I thank the spirits of the elements in my spells for all the good and important things that nature, the forest, offers us. I ask the spirits of these elements to show us mortals how our entire existence depends on the generosity of nature; fertile land, clean air to breathe, fire that warms and water the elixir of life. We are part of nature, we have nature in us, we are a draft of nature.

In Finland, the forest was once respected. The forest was not something separate from humans, but people were one with the forest. You were from the forest and the forest was in you. The forest and its life were sacred. When something was taken from the forest, people remembered to thank its spirits for the gifts of the forest with sacrificial offerings.

Finnish is the language of mythology and spells.

Olen Hekla Muotka Muoniosta Suomen Lapista Ruotsin rajan tuntumasta.

Teen shamanistisia rituaaliesityksiä ja shamanistisia tarve-esineitä kuten helistimiä ja rumpuja. Shamanistisena noitanimenäni käytän Lapin Akka:a. Nettisivuni: www.lumiloimu.fi

Pakanallisissa rituaaleissani käytän loitsuja neljälle elementille; maa, ilma, tuli ja vesi. Nämä maailmankaikkeuden neljä elementtiä edustavat luonnon perusvoimia ja ovat elämälle välttämättömiä.

Tässä esityksessäni ”Loihen loitsut inehmolle, metsälle mahtisanat” kiitän loitsuissani elementtien henkiä kaikesta siitä hyvästä ja tärkeästä, jota luonto, metsä meille tarjoaa. Pyydän näiden elementtien henkiä näyttämään meille kuolevaisille, kuinka meidän koko olemassaolomme on riippuvainen luonnon anteliaisuudesta; hedelmällinen maa, puhdas ilma hengittää, tuli, joka lämmittää ja vesi elämäneliksiiri. Me olemme osa luontoa, meissä on luontoa, olemme luonnos luonnosta.

Suomessa on aikoinaan kunnioitettu metsää. Metsä ei ollut jokin ihmisestä erillinen asia, vaan ihmiset olivat yhtä metsän kanssa. Sinä olit metsästä ja metsä oli sinussa. Metsä ja sen elämä oli pyhää. Kun metsästä jotain otettiin, muistettiin kiittää metsien anneista sen henkiä/haltioita uhrilahjoilla.

Suomen kieli on mytologian ja loitsujen kieli.

We have a long and rich history of creating spells and using them for many different situations and occasions. In my Gifts from Sentient Forest performance, I use familiar mythological characters from Finnish folklore in my spells; Mielikki, Vellamo, Ilmatar and Rauni. These mythical characters represent the spirits of the four elements of nature.

The spell performances were filmed in different months in 2024–25. I started in November 2024 with a fire spell on All Saints' Day in Lake Liepimäjärvi in Muonio. In honor of All Saints' Day, a large bonfire was lit on the shore in honor of the deceased. The water spell was filmed at the Äijäkoski lean-to in Muonio in January 2025, and in the dark background, the Äijäkoski rapids are churning, frozen by ice. The air spell was filmed in March 2025 in the Lehdonvaara swamp. There we experienced the first real sunshine after a long period of darkness. The earth spell was filmed in May 2025, when we see the earth from under the snow.

Spell translations are a tricky thing. In English translations, the power, dimension and depth of the spells are lost. The world beneath the spells becomes a cork on the surface of the water, the sharpness becomes a blunt knife. I hope that despite this, the message of the spells will also reach others who do not understand Finnish.

Meillä on pitkä ja rikas historia loitsujen luonnissa ja loitsujen käytössä moniin eri tilanteisiin ja tilaisuuksiin. Käytän Gifts from Sentient Forest esitykseni loitsuissa suomalaisesta kansanperinteestä tuttuja mytologian hahmoja; Mielikkiä, Vellamo, Ilmatarta ja Raunia. Nämä myyttiset hahmot edustavat loitsuissani luonnon neljän elementin henkiä.

Loitsuesitykset on kuvattu vuosina 2024–2025 eri kuukausina. Aloitin marraskuussa 2024 Pyhäinpäivänä tuliloitsulla Muonion Liepimäjärvessä. Pyhäinpäivän kunniaksi oli rannalle sytytetty edesmenneiden kunniaksi iso kokko. Vesiloitsu on kuvattu Muonion Äijäkosken laavulla tammikuussa 2025 ja taustalla pimeässä kuohuu Äijäkoski jäiden jähmettämänä.

Ilmaloitsu kuvattiin maaliskuussa 2025 Lehdonvaaran suolla. Koimme siinä ensimmäisiä kunnan auringonpaisteita pitkän kaamoksen jälkeen. Maaloitsu tullaan kuvaamaan toukokuussa 2025, kun saamme maan näkyviin lumen alta.

Loitsujen käännökset ovat kinkkinen juttu. Englannin käännöksissä häviää loitsujen voima, ulottuvuus ja syvyys. Loitsujen alinen maailma muuttuu korkiksi veden pinnalle, terävyys terättömäksi puukoksi. Toivon, että siitä huolimatta loitsujen sanoma tavoittaa myös muutkin kuin suomen kieltä taitavat.

MYKYTA PEREGRYM

09.03.2025 OULU, NORTH OSTROBOTHNIA, FINLAND

A Birch
Memory Web
Koivumuistiverkko



FIGURE 22.
Mykyta Peregrym.
"Finnish Lapland near
Äkäslompolo Village" (2024).
Digital image.

Nature holds our stories. In my work, “A Birch Memory Web,” I explore the deep, personal connections between plants, landscapes, memory, and identity. Throughout my life, birch trees have been silent witnesses, from my childhood in Luhansk, Ukraine, to my present life in Oulu, Finland. Embodying resilience, belonging, and loss, they have stood at the crossroads of personal history and political transformation.

This work emerged from a retreat in Finnish Lapland during the project *Gifts from the Sentient Forest*, where a simple birch leaf triggered an intricate web of recollections. Each birch tree in my past carries its own meaning: the ones near my grandmother’s house, symbols of warmth and continuity; the lone birch along the railway, a marker of homecoming; and the vast birch forests of my adulthood, representing adaptation and change. My contribution to the exhibition reflects on how species, landscapes, and individual trees become repositories of personal and collective memory, connecting us across time and space.

“A Birch Memory Web” is an invitation to reflect on the trees, places, and natural elements that shape our own narratives. What species hold your memories? What landscapes define your sense of belonging? Through dialogue between art and science, we can preserve biodiversity while also acknowledging the deep emotional ties we hold with the living world.

In conjunction with my artistic investigations, my scientific work with iNaturalist serves as another way of preserving and understanding the living world. By documenting biodiversity, I participate in a global network of observers who capture the fleeting existence of species and landscapes. Each observation in iNaturalist is more than data; it is a moment in time, a fragment of a personal journey, and a record of the changing environment.

Luonto kantaa tarinoitamme. Teoksessani "A Birch Memory Web" (Koivumuistiverkko) tutkin syviä, henkilökohtaisia yhteyksiä kasvien, maisemien, muistojen ja identiteetin välillä. Koivut ovat olleet hiljaisia todistajia koko elämäni ajan, lapsuudestani Ukrainan Luhanskissa aina nykyiseen elämään Oulussa. Ne ovat ruumiillistaneet kestävyyttä, kuulumista ja menetystä seisoessaan henkilökohtaisen historian ja poliittisen muutoksen risteyskohdassa.

Tämä teos syntyi Suomen Lapissa *Gifts from the Sentient Forest* -hankkeen aikana pidetyssä retreitissä, jossa yksinkertainen koivunlehti käynnisti monimutkaisen muistojen verkoston. Jokaisella koivulla menneisyydessäni on oma merkityksensä: isoäitini talon lähellä olevat koivut, lämmön ja jatkuvuuden symbolit; yksinäinen koivu rautatien varrella, kotiinpaluun merkki; ja aikuisikäni valtavat koivumetsät, jotka edustavat sopeutumista ja muutosta. Oma panokseni näyttelyyn pohtii sitä, miten lajeista, maisemista ja yksittäisistä puista tulee henkilökohtaisen ja kollektiivisen muistin säilytyspaikkoja, jotka yhdistävät meidät ajassa ja tilassa.

"Koivumuistiverkko" on kutsu pohtia puita, paikkoja ja luonnonelementtejä, jotka muovaavat omia kertomuksiamme. Mihin lajeihin sinun muistosi liittyvät? Mitkä maisemat määrittelevät yhteenkuulumisen tunteesi? Taiteen ja tieteen välisen vuoropuhelun avulla voimme säilyttää biologisen monimuotoisuuden ja samalla tunnustaa syvät tunnesiteet, jotka meillä on elävään maailmaan.

Taiteellisten tutkimusteni ohella tieteellinen työskentelyni iNaturalistin kanssa on toinen tapa säilyttää ja ymmärtää elävää maailmaa. Dokumentoimalla biologista monimuotoisuutta osallistun maailmanlaajuiseen tarkkailijoiden verkostoon, joka tallentaa lajien ja maisemien ohimenevän olemassaolon. Jokainen iNaturalistin havainto on enemmän kuin dataa; se on hetki ajassa, katkelma henkilökohtaisesta matkasta ja tallenne muuttuvasta ympäristöstä.



FIGURE 23.

Mykyta Peregrym.
“Birches Near the Author’s Rented
Apartment in Oulu During Winter” (2023).
Digital image.

JULIJA POCIŪTĖ

04/05/2025 KAUNAS, LITHUANIA

The Shape of
Belonging
Kuulumisen
muoto



FIGURE 24.
Julija Pociūtė.
"Caressing Hands" (2021).
HD video, 13 mins 36 secs

Several years ago, I developed an intuitive interest in the forest and my relationship with trees. Having grown up in the Samogitian region of Lithuania—one of the last regions to be Christianized—I developed an interest in cultural memory that evokes images of secret groves and sacred woodland spaces. This ancestral connection, though intangible, manifested as a deep, intuitive sense of proximity that drew me toward trees. I began by seeking connection with the trees surrounding my home and continued this exploration during my travels, even within urban environments. What intrigued me most was the intuitive sense of interconnectedness that can be cultivated through mindfulness practices, particularly through an expanded bodily awareness in relation to trees. Although I had previously been using mindfulness techniques, I made the personal discovery that by focusing on the present moment and enhancing sensory perception, a connection with trees in nature emerged. This insight inspired me to begin creating art pieces that, in various ways, reflected my evolving relationship with forests and trees. My growing interest eventually led me to pursue PhD studies at the University of Lapland, with a research focus on mindfulness and artistic practice in collaboration with trees, exploring our interconnection with the forest. Through the *Gifts from the Sentient Forest* project, I found a shared community of researchers and artists with aligned interests. The phrase gifts from the sentient for-

Useita vuosia sitten kehitin intuitiivisen kiinnostuksen metsää ja suhdettani puihin kohtaan. Kasvettuani Liettuan Samogitian alueella – yhdessä viimeisistä kristinuskoon käännetyistä alueista – kehityin kiinnostuneeksi kulttuurisesta muistista, joka herättää mielikuvia salaisista lehdoista ja pyhistä metsäalueista. Tämä esi-isien yhteys, vaikka aineeton, ilmeni syvänä, intuitiivisena läheisyyden tunteena, joka veti minua kohti puita. Aloitin etsimällä yhteyttä kotini ympärillä kasvaviin puihin ja jatkoin tätä tutkimusta matkustellessani, jopa kaupunkiympäristöissä. Eniten minua kiehtoi intuitiivinen yhteenkuuluvuuden tunne, jota voidaan kehittää tietoisuusharjoitusten avulla, erityisesti laajentuneen kehoillisen tietoisuuden kautta suhteessa puihin. Vaikka olin aiemmin käyttänyt tietoisuustekniikoita, tein henkilökohtaisen oivalluksen, että keskittymällä nykyhetkeen ja parantamalla aistihavaintoja, syntyi yhteys puihin luonnossa. Tämä oivallus inspiroi minua aloittamaan taideteosten luomisen, jotka eri tavoin heijastivat kehittyvää suhdettani metsiin ja puihin. Kasvava kiinnostukseni johti minut lopulta tohtoriopintoihin Lapin yliopistossa, jossa tutkin tietoisuutta ja taiteellista käytäntöä yhteistyössä puiden kanssa, tutkien yhteyttämme metsään. "Lahjat tuntevasta metsästä" -projektin kautta löysin yhteisön tutkijoita ja taiteilijoita, joilla oli samankaltaisia kiinnostuksen kohteita. Ilmaisui "lahjat tuntevasta metsästä" kiteyttää ajatuksen siitä, että metsät tarjoavat jotain elintärkeää – näkemyksiä, inspiraatio-



FIGURE 25.

Julija Pociūtė.
"Caressing Hands" (2021).
HD video, 13 mins 36 secs.

est encapsulates the idea that forests offer something vital—insights, inspiration, healing—if we approach them with sentience and sensitivity. However, remaining within a civilized context often makes it difficult to enter the forest in a clear and receptive state. I believe the forest is waiting to share its knowledge of interconnectedness.

During my first retreat in September in Äkäslompolo, I wandered through the landscape, asking the forest for guidance. By sitting and standing in certain intuitively sensed places, I began to notice actions inspired by the land—particularly around an overgrown stump and a pine tree. One of the teachings I received during this experience was the use of my hair as a medium for connecting with the place. I began experimenting by covering the stump with my hair, feeling how it became entangled in a web of blueberry branches and moss. At the same time, I breathed in the scent of decaying wood mixed with the damp, earthy smell of mushrooms. As I tried to pull my hair free, it caught in the blueberry branches, and the slow combing process felt tender and nurturing. Near the pine tree, I found fallen branches—so white they resembled deer antlers. I placed them in my hair, twisting them together. In one fleeting moment, as all the branches became entangled in my hair, I experienced a short sense of belonging—of being connected to that place through the shared form of ramification. I documented this experience through photography, written notes, and drawings, capturing both the action and the feeling of rootedness it evoked. This material later evolved into a short video and a series of art objects, deepening the exploration of embodied connection with the forest.

ta, parantumista – jos lähestymme niitä tuntevasti ja herkkyydellä. Kuitenkin, sivilisaation kontekstissa pysyminen tekee usein vaikeaksi astua metsään selkeässä ja vastaanottavaisessa tilassa. Uskon, että metsä odottaa jakavansa yhteenkuuluvuuden tietonsa.

Ensimmäisen retiriittini aikana syyskuussa Äkäslompolossa vaeltelin maisemassa, pyytäen metsältä ohjausta. Istumalla ja seisomalla tietyissä intuitiivisesti aistituissa paikoissa aloin huomata maasta inspiroituneita toimia – erityisesti ylikasvaneen kannon ja männyn ympärillä. Yksi opetuksista, jotka sain tämän kokemuksen aikana, oli hiusteni käyttäminen välineenä yhteyden muodostamiseksi paikkaan. Aloin kokeilla peittämällä kannon hiuksillani, tuntien kuinka ne kietoutuivat mustikan oksien ja sammaleen verkkoon. Samalla hengitin lahoavan puun tuoksua, joka sekoittui kosteaan, maanläheiseen sienten hajuun. Kun yritin vetää hiuksiani irti, ne tarttuivat mustikan oksiin, ja hidas kampausprosessi tuntui hellältä ja hoivaavalta. Lähellä mentyä löysin kaatuneita oksia – niin valkoisia, että ne muistuttivat hirvensarvia. Asetin ne hiuksiini, kiertäen ne yhteen. Yhdessä ohikiitävässä hetkessä, kun kaikki oksat kietoutuivat hiuksiini, koin lyhyen yhteenkuuluvuuden tunteen – yhteyden siihen paikkaan yhteisen haarautumisen muodon kautta. Dokumentoin tämän kokemuksen valokuvauksen, kirjoitettujen muistiinpanojen ja piirustusten avulla, vangiten sekä toiminnan että juurtumisen tunteen, jonka se herätti. Tämä materiaali kehittyi myöhemmin lyhyeksi videoksi ja sarjaksi taide-esineitä, syventäen ruumiillisen yhteyden tutkimista metsään.

FIGURE 26.

Julija Pociūtė.
“White Branches” (2025).
Digital image.



LYDIA REUHKALA

The Phoenix, the
Selkie, and the
Stoat

Feenix, Selkie ja
Kärppä

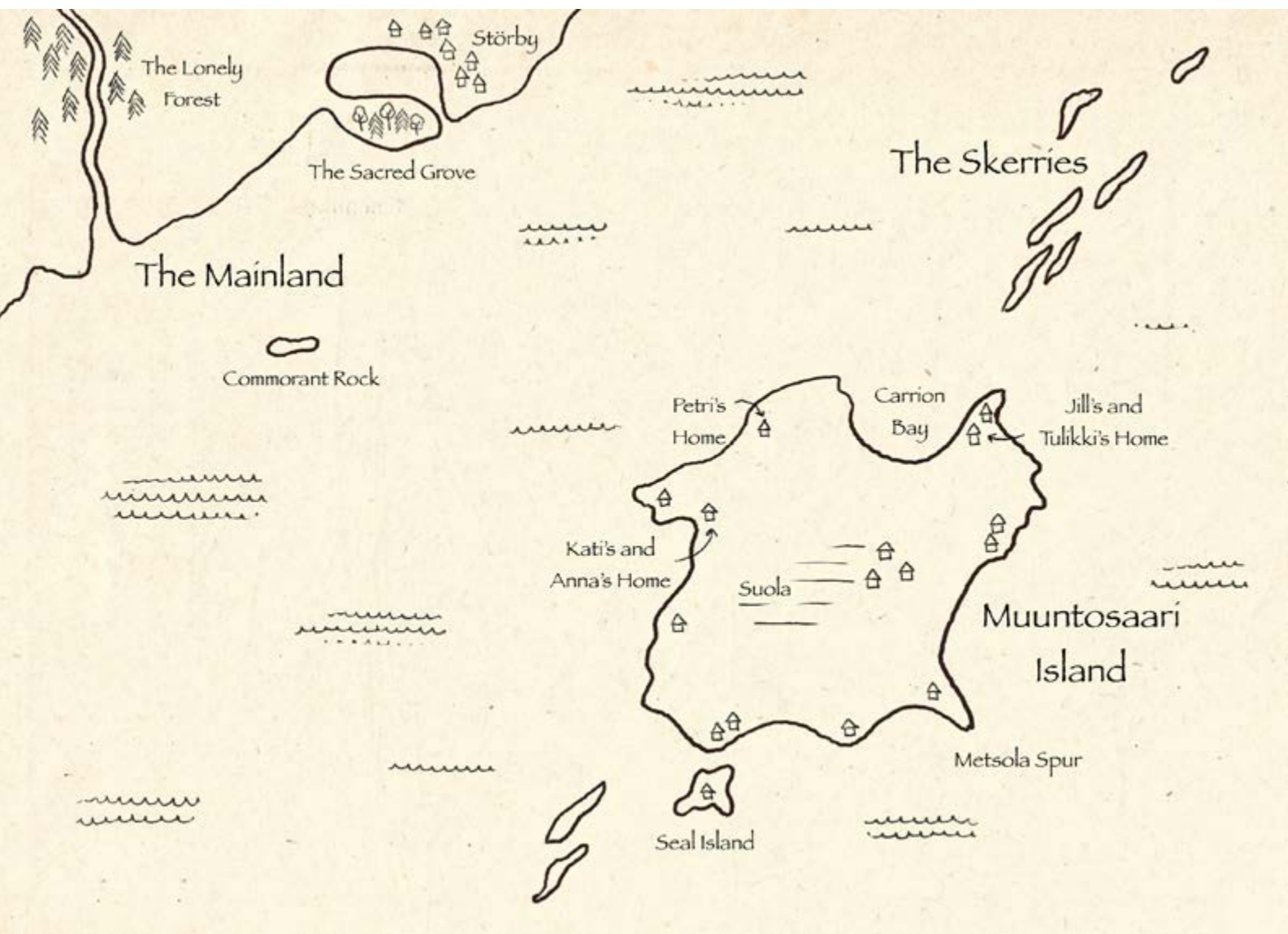


FIGURE 27.
Lydia Reuhkala
and Milja Laine.
"Map of Muuntosaari
and the Mainland" (2025)

As a highly migratory person, most of my life has been spent trying to find ways to communicate across and between different languages and cultures. It is a constant struggle. The places that have felt most welcoming have been forests, perhaps because they are anchored in place. I admire their rootedness, and feel grounded in the presence of ancient trees.

As a young child, I lived in the UK where I was free to roam ancient oak woods. I learned to know each tree and stump individually. I never got lost. Returning to that landscape after fifty years away, I still recognize old friends: trees who were my childhood companions. I can still find my way using individual trees as guides.

In Finland, I needed to learn how to relate with forests that were planted with pine and birch by humans. These forests were young, and the trees lacked individuality. I still lack tools for communicating with them. I frequently lose my way, and on our first walk in the woods around Stena, the whole group lost its way.

My artistic practice is writing for children. The novel I am writing within the *Gifts from a Sentient Forest* project focuses on the difficulties of communication. The characters within *The Phoenix, the Selkie and the Stoat*, struggle to communicate in some respects, but excel in other re-

Erittäin maahanmuuttajana olen viettänyt suurimman osan elämästäni yrittäessäni löytää tapoja kommunikoida eri kielten ja kulttuurien välillä. Se on jatkuvaa kamppailua. Parhaiten koen olevani tervetullut, kun olen metsässä, ehkä siksi, että puut ovat ankkuroituneet paikoilleen. Ihailen heidän juurtuneisuuttaan ja tunnen kuuluvani joukkoon vanhojen puiden seurassa.

Pienenä lapsena asuin Britanniassa, ja siellä sain vapaasti vaeltaa vanhoissa tammimetsissä ja opin tuntemaan jokaisen puun ja kannon erikseen. En koskaan eksynyt. Palattuani tuohon maisemaan viidenkymmenen vuoden tauon jälkeen, tunnistan edelleen vanhat ystävät: puut, jotka olivat lapsuuteni kumppaneita. Pystyn edelleen löytämään reittini käyttämällä yksittäisiä puita oppaina.

Suomessa minun piti opetella suhtautumaan ihmisten istuttamiin mänty- ja koivumetsiin. Nämä metsät olivat nuoria, ja puilta puuttui yksilöllisyys. Minulta puuttuu edelleen keinoja kommunikointiin heidän kanssaan. Menetän usein tielleni, ja ensimmäisellä kävelyllämme Stenan metsässä koko ryhmä eksyi.

Taiteen lajini on lapsille kirjoittaminen. Romaani *Feenix, Selkie ja Kärppä*, jota kirjoitan *Gifts from a Sentient Forest* -projektissa, keskittyy kommunikoinnin vaikeuksiin. ('Selkit' ovat olentoja, jotka muuttavat muotoaan hylkien ja ihmismuo-

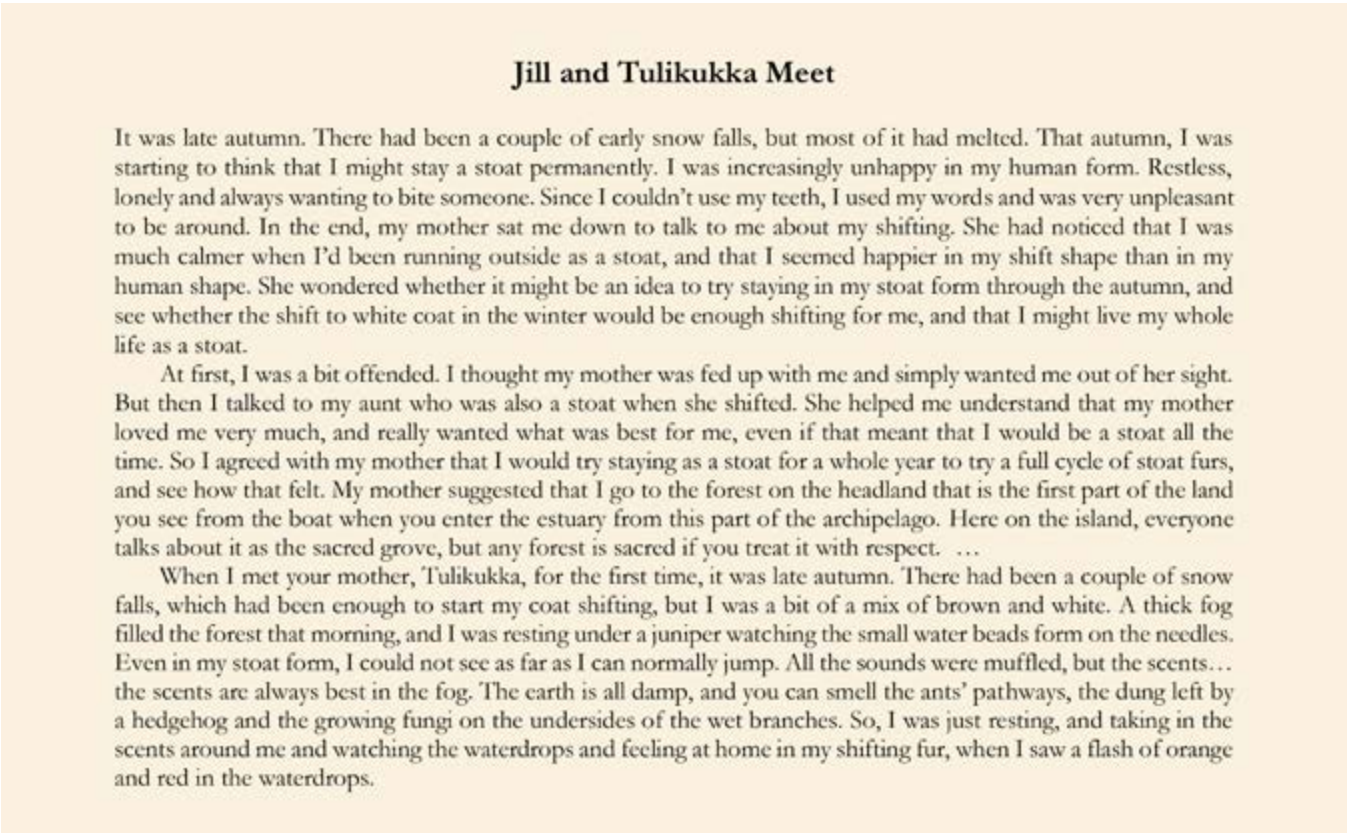


FIGURE 28.
Lydia Reuhkala.
“The Two Mothers Meet” (2025)

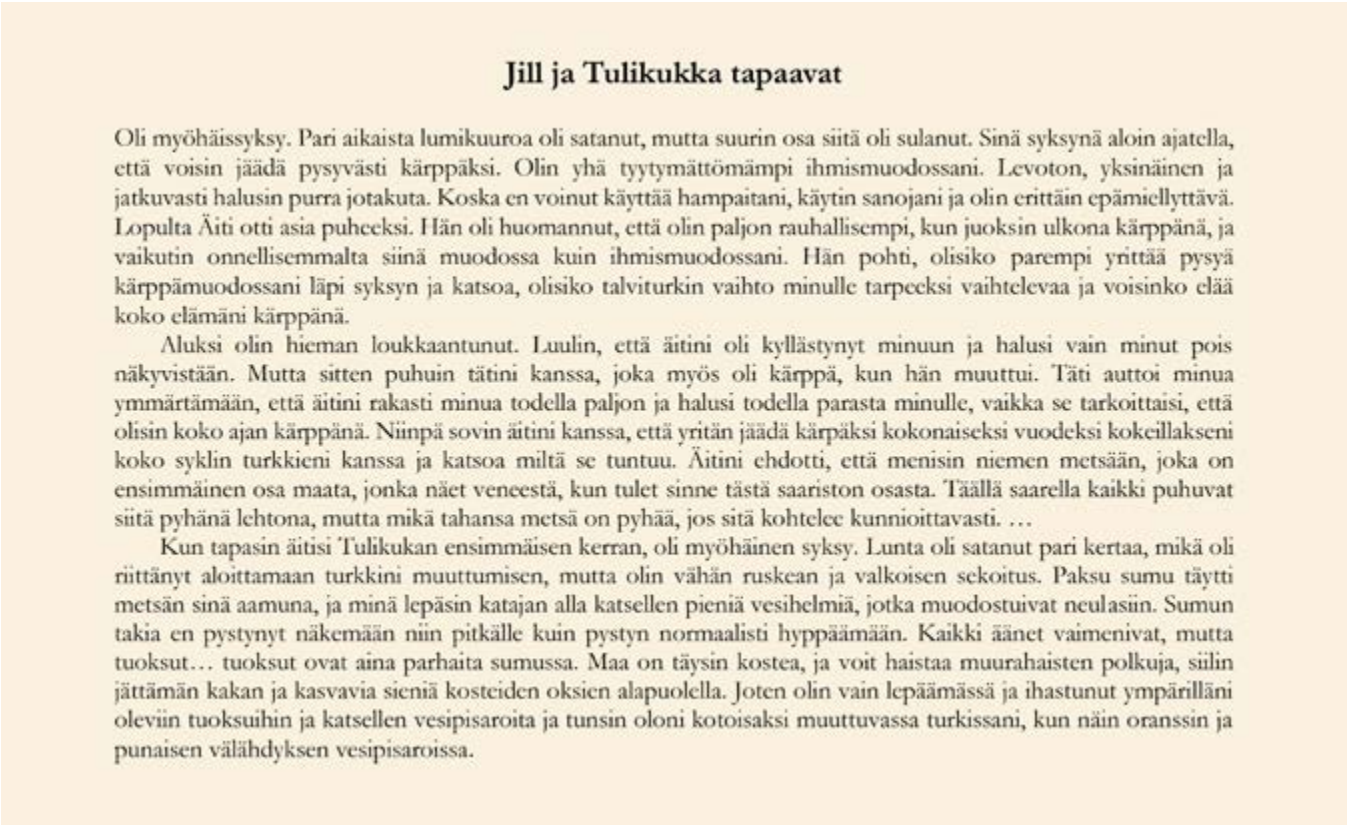


FIGURE 29.
Lydia Reuhkala.
“Kaksi äitiä tapaavat” (2025)

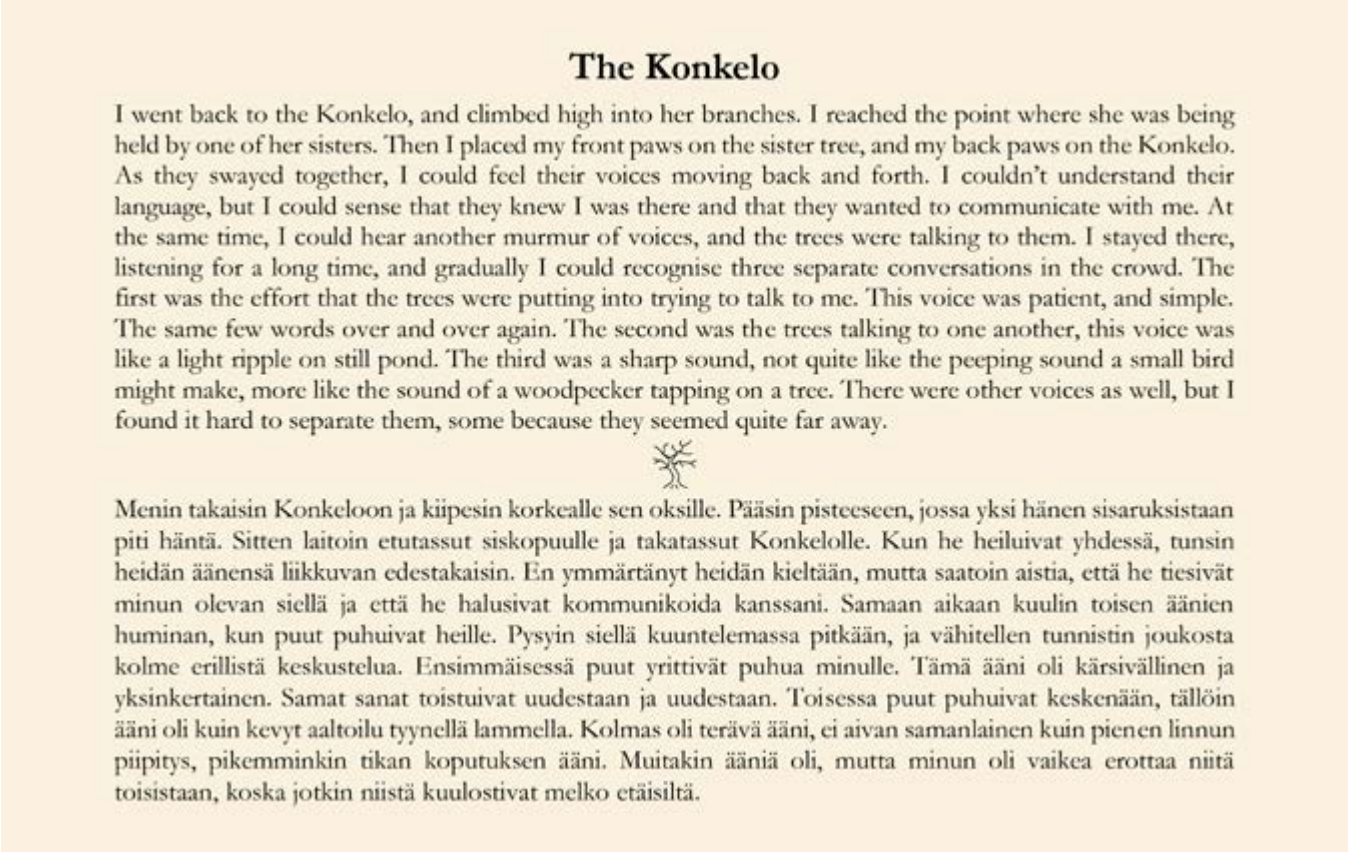


FIGURE 30.
Lydia Reuhkala.
“Konkelo: The Leaning Tree” (2025)

spects. Many of the characters are shape-shifters who can communicate in both human and animal forms, but they have difficulties communicating with other living forms such as trees. Here they need the help of animals who are more intimately connected with trees: weevils. Weevils are often considered a ‘pest’ by humans intent on intensively farming timber, but only reach large numbers in monocultures. Humans have created the ideal conditions for weevils to flourish. In the novel, the characters find ways to connect with each other and their surroundings. The story ends with a celebration of the revitalization of a young forest.



don välillä.) Romaanin henkilöillä on vaikeuksia kommunikoida joissain suhteissa, mutta toisaalla se on erinomaista. Monet hahmoista ovat muodonmuuttajia, jotka voivat ilmentyä sekä ihmisten että eläinten muodoissa, mutta heillä on haasteita kommunikonnissa muiden elävien kuten puiden kanssa. Siihen he tarvitsevat apua eläimiltä, jotka ovat läheisemmin yhteydessä puihin: kärsäkkäät. Ihmiset, jotka kasvattavat puuta intensiivisesti, pitävät kärsäkkäitä usein "tuholaisina", mutta kärsäkkäät lisääntyvät suuriksi määriksi vain monokulttuureissa. Ihminen on itse luonut ihanteelliset olosuhteet kärsäkkäiden kukoistukselle. Romaanissa hahmot löytävät tapoja olla yhteydessä toisiinsa ja ympäristöönsä. Tarina päättyy nuoren metsän monimuotoisuuden elvyttämiseen.

JOHN C.
RYAN

06/05/2025 THAMEL, KATHMANDU, NEPAL

The Poetics of
Sentience

Tuntoisuuden
poetiikka



FIGURE 31.
John C. Ryan.
"Moss Sunbursts" (2025).

My poetry for the *Gifts from the Sentient Forest* exhibition highlights human-vegetal relations in Northern Finland through the idea that plants have an innate form of sentience harnessed through one's creative practice. At the same time, my writing aims to unveil the ways in which human beings attune to plant sentience through ordinary acts of caring, attachment, and affection.

Poetry is especially well-placed to express a view of forests as communicative, responsive, and imbued with memory. The noun *sentience* derives from the Latin *sentiens* for "feeling," denoting the ability to perceive through the senses. The notion of forest sentience signifies the depth of awareness possessed by a forest as a collective of individual subjects. This concept includes trees' capacities to feel, sense, experience, react, express, remember, and undertake intelligent behaviours. A sentient forest is endowed with the faculties of seeing, hearing, feeling, tasting, and smelling.

I regard poetry as dynamic medium of exchange between sentient beings. Guided by this view, I probe the question of collaboration with plants via language through techniques such as large-format poems displayed as visual artworks and poems using first-person narration from the perspectives of plants themselves. The sensory immersion afforded by the 2024 *Gifts from the Sentient Forest* retreats near Ylläs in Äkäslompolo, Lapland, Northern Finland inspired my further contemplation of modes of collaboration with botanical beings and their elements in my/their/our poetry.

Situated about 170 kilometers north of Rovaniemi, Ylläs is a 700-metre-high fell rising above the villages of Äkäslompolo and Ylläsjärvi. It is located within the boreal coniferous zone of Pallas-Yllästunturi, known as the third largest but most popular national park in Finland. The environment is characterized by treeless mountain areas delimited by Scots pine (*Pinus sylvestris*) and spruce (*Picea abies*) forests mixed with birch

Gifts from the Sentient Forest -näyttelyyn kirjoitamani runous valottaa ihmisen ja kasvien välistä suhdetta Pohjois-Suomessa, sillä ajatuksella, että kasveilla on synnynnäinen tuntoisuus, jonka voi valjastaa käyttöön luovan toimintansa avulla. Samalla kirjoitukseni pyrkii paljastamaan tapoja, joilla ihminen virittyy kasvien tuntoisuuteen tavallisten huolenpidon, välittämisen ja kiintymyksen tekojen kautta.

Runous sopii erityisen hyvin ilmaisemaan näkemystä metsistä kommunikoivina, reagoivina ja muistin läpäiseminä. Substantiivi *sentience* tulee latinan sanasta *sentiens*, joka tarkoittaa "tunnetta" ja tarkoittaa kykyä havaita aistien avulla. Metsän tuntoisuuden käsite merkitsee tietoisuuden syvyyttä, joka metsällä on yksittäisten subjektien muodostamana kollektiivina. Käsitteeseen sisältyy puiden kyky tuntea, aistia, kokea, reagoida, ilmaista, muistaa ja käyttäytyä älykkäästi. Tuntevalla metsällä on kyky nähdä, kuulla, tuntea, maistaa ja haistaa.

Pidän runoutta dynaamisena vuorovaikutuksen välineenä tuntoisten olentojen välillä. Tämän näkemyksen ohjaamana tutkin kysymystä yhteistyöstä kasvien kanssa kielen avulla esimerkiksi käyttämällä tekniikoita, kuten suurikokoisia runoja, jotka esitetään kuvataideteoksina, ja runoja, joissa käytetään minämuotoista kerrontaa kasvien itsensä näkökulmasta. Vuoden 2024 *Gifts from the Sentient Forest* -retriittien tarjoama aistillinen uppoutuminen Ylläksen lähellä Äkäslompolossa, Lapissa, Pohjois-Suomessa, innoitti minua pohtimaan lisää yhteistyömuotoja kasviolentojen ja niiden elementtien kanssa minun / heidän / meidän runoudessamme.

Noin 170 kilometriä Rovaniemeltä pohjoiseen sijaitseva Ylläs on Äkäslompolon ja Ylläsjärven kylien yläpuolella kohoava 700 metriä korkea tunturi. Se sijaitsee Pallas-Yllästunturin boreaalisella havupuuvyöhykkeellä, joka tunnetaan Suomen kolmanneksi suurimpana mutta kaikkein suosituimpana kansallispuistona. Ympäristön

(*Betula* spp.). In addition to forested and clearcut land, there is an abundance of pine-dominated bogs and small lakes.

My poetry attempts to capture the dynamic transformations of Pallas-Yllästunturi's plant life over Northern Finland's eight seasons of *pakkastalvi* (frosty winter) (approximately Jan–Feb), *hankikanto* (spring of crusted snow or snowdrift spring) (Mar–Apr), *jäidenlähtökevät* (ice break-up or ice-run spring) (May), *keskiyönauringon aika* (light green summer or nightless night) (Jun–Jul), *sadonkorjuunaika* (harvest time) (Aug), *ruska* (colourful autumn) (Sep), *mustalumi* (first snow) (Oct–Nov), and *joulukaamos* (Christmas or polar nights) (Dec). This unique eight-season calendar reflects the interconnections between natural phenomena and human activities such as berry picking.

Although attentive to the pine, spruce, and birch forests of Ylläs, my poetry also features so-called invasive species like jimsonweed (*Datura stramonium*) and common nettle (*Urtica dioica*). As Northern Finland continues to warm as a result of global climate change, these highly adaptive plants are likely to become more commonplace in our everyday lives.

This Tree Knows the Loss

once I gave you everything
when once was something between us,
which was ours, yes, but now you think love
is something about everything and nothing,
and nothing about everything but something,
so we live as two obscure anythings in the dust
of beingness because of your thinking you must
live with faith in a thinking anything into being;
I said this once to you—'thought is as old as
things seen from bare ledges we climb
and as vast as chiasmas as these, as
into the everythings of mind
of the things of love, as
loved in time'.

ominaispiirteitä ovat puuttomat tunturialueet, joita rajaavat mänty- (*Pinus sylvestris*) ja kuusimetsät (*Picea abies*), joukossaan koivua (*Betula* spp.). Metsänviljely- ja avohakkuualueiden lisäksi alueella on runsaasti mäntyvaltaisia soita ja pieniä järviä.

Runouteni yrittää kuvata Pallas-Yllästunturin kasvillisuuden dynaamisia muodonmuutoksia Pohjois-Suomen kahdeksan vuodenajan aikana: pakkastalvi (noin tammi-helmikuu), hankikanto (maaliskuu-huhtikuu), jäidenlähtökevät (toukokuu), keskiyönauringon aika (kesä-heinäkuu), sadonkorjuun aika (elokuu), ruska (syyskuu), mustalumi (loka-marraskuu) ja joulukaamos (joulukuu). Tämä ainutlaatuinen kahdeksan vuodenajan kalenteri kuvastaa luonnonilmiöiden ja ihmisen toiminnan, kuten marjastuksen, välistä yhteyksiä.

Vaikka runouteni ottaa huomioon Ylläksen mänty-, kuusi- ja koivumetsät, siinä esiintyy myös niin sanottuja vieraslajeja, kuten hulluroho (*Datura stramonium*) ja nokkonen (*Urtica dioica*). Pohjois-Suomen lämmitessä edelleen globaalin ilmastomuutoksen seurauksena nämä hyvin sopeutumiskykyiset kasvit tulevat todennäköisesti yleistymään arjessamme.

Pakkastalvi

oh berry-wed Mariatta
your kin lies in wait
under frozen skin
of spring's premise
heavy with reindeer
breath hooves fracture
filigreed crush above
foraging for lichen
-from "The Eight Seasons of Puolukka"

MARJO-RIIKKA STENIUS

14/04/2025 OULU, NORTH OSTROBOTHNIA, FINLAND

Seed Archive
Siemenarkisto



FIGURE 32.
Marjo-Riikka Stenius.
"Seed Archive, Centaurea jacea" (2025).
Digital image.

*At first there was only endless wilderness and nature
lakes forests swamps backwoods*

*human
tribe
group
crowd
village
village community
development*

*The village site settled along a river, by a lake, near
waterways
time passed
the tribe diminished
people decreased*

*the edges begin to stretch across the road
eventually covering it
first narrowing it to a small cart path*

*finally changing the view
from a distance back into wilderness again*

*collapsed roofs of old stone foundations among
fireweed
remains of chimneys
all at ground level*

*just a hint of a quiet abandoned village
a hint of a tribe
that once existed
that we no longer see*

*only a song
tradition
moved somewhere else*

*When humanity finally ceases to exist
in two hundred years
from an aerial view
one cannot see that it never existed at all.
This is comforting.*

–Suistamon Sähkö, Kalevala-death

*Aluksi oli vain loputonta korpitaivalta ja luontoa
järviä metsiä soita korpea*

*ihminen
heimo
joukko
väkijoukko
kylä
kyläyhteisö
kehitys*

*Kyläpaikka vakiintui joen varrella, järven rantaan,
vesistöjen läheisyyteen.*

*Kului aikaa
heimo pieneni, ihmiset vähenevät
pientareet alkavat kuroutua tien yli, ne peittävät
lopulta tien
kaventaen sen ensin pieneksi kärrypoluksi
lopulta muuttaen näkymän etäältä katsottuna
uudestaan korpimaiseksi*

*romahtaneita kattoja
horsmikon keskellä vanhoja kivijalkoja
ja muurattujen savupiippujen jäänteitä
kaikki maan tasalla*

*vain aavistus hiljaisesta lakkautetusta kylästä
aavistus heimosta, joka joskus oli olemassa
jota emme enää näe*

*vain laulu
perinne
siirtynyt jonnekin muualle*

*Kun ihmiskunta lopulta lakkaa olemasta
kahdensadan vuoden kuluttua
ilmakuvasta ei voi nähdä
sen olleen edes olemassa.
Tämä on lohdullista.*

–Suistamon Sähkö, Kalevala-kuolema

During the time I have been involved in the GSF project, I have worked in the Lapland Triangle area, located between the lower courses of the rivers Tornionjoki and Kemijoki in north-west Finland. As a nature caretaker, I collected seeds of natural plants for biodiversity development projects for new meadows. I left some of the seeds

Aikana, jolloin olen ollut mukana GFSF -hankkeessa olen työskennellyt Lapin kolmion alueella luonnonhoitajana ja kerännyt luonnonkasvien siemeniä biodiversiteetin kehittämisprojekteissa uusia niittyjä varten. Osan viime kesänä kerätyistä siemenistä jätin arkistoon tätä taideprojektiä varten. Kerättyjä lajeja on 91. Installaatiossa

collected last summer in an archive for this art project. There are 91 collected species. The installation features these seeds, handmade paper, and wooden objects. The charcoal drawing depicts part of an old deciduous forest near Tervola and a close-up of tree lungwort (*Lobaria pulmonaria*). Tree lungwort is an indicator species of old forests, which also signifies that the air is clean.

In my work with plants, it has become evident that in nature there are no clear boundaries; boundaries are made by humans: clearings, roads, ditches, compartments, categories, tools of thought. Plants, animals, organisms exist in a jumble, overlapping, flowing, complementing each other. And that the forest is always present in some form in Finnish nature; if you are not there, you are on its edge or nearby. The forest is more than just wood; it is living and changing flora and fauna. Most forests have been removed and their growth has been interfered with, but quietly in those places where humans do not interfere or where there was no forest before, the change back to forest happens. The transition is slow, almost imperceptible. The land rises in the Bothnian Bay area by about 9 millimeters per year, with pioneer plants and deciduous trees arriving first.

I have collected seeds from land uplift shores (places where the seabed rises, land is formed, and primary succession starts), coastal meadows, old pastures, forest road sides, motorway junctions, wastelands, alongside railways, road embankments, logging clearings, limestone rocks, and various forests. The diversity of collection sites shows how plants adapt to human activities as best they can and disappear when it is no longer possible to adapt to changes, when there is no more space or when conditions have become impossible for growth.

pääosassa ovat nämä siemenet, käsin tehty paperi ja puiset objektit. Hiilipiirroksessa on kuvattuna osa vanhaa lehtipuuvaltaista metsää Tervolan lähetyviltä ja lähikuva raidankeuhkojäkälästä (*Lobaria pulmonaria*). Raidankeuhkojäkälä on vanhojen metsien indikaattorilaji, joka ilmaisee että ilma on puhdasta.

Työssäni kasvien kanssa on selkeytynyt, että luonnossa ei ole selkeitä rajoja, rajat ovat ihmisten tekemiä: aukkoja, teitä, oja, lokeroita, kategorioita, ajattelun välineitä. Kasvit, eläimet, eliöt ovat olemassa sikin sokin, päällekkäin, liukuen, täydentäen. Ja että metsä on aina jossain muodossa läsnä suomalaisessa luonnossa; jos et ole siellä, olet sen reunalla tai lähistöllä. Metsä on muutakin kuin puuta, se on elävää ja muuttuvaa kasvistoa ja lajistoa. Suurin osa metsistä on poistettu tieltä ja niiden kasvuun on puututtu, mutta hiljaa niillä paikoin mihin ihminen ei koske tai missä metsää ei ole ennen ollut, muutos takaisin metsäksi tapahtuu. Muutos on hidasta, melkein huomaamatonta. Maa kohoaa Perämeren alueella noin 9 millimetriä vuodessa, ensimmäisenä saapuvat pioneerikasvit ja lehtipuut.

Siemeniä olen kerännyt maankohoamisrannoilta, rantaniityiltä, vanhoilta laidunmailta, metsäautotien varsilta, moottoritien liittymistä, joutomailta, rautatien varrelta, tien penkereiltä, hakkuuaukeilta, kalkkikallioilta ja erilaisista metsistä. Keruupaikkojen kirjo näyttää miten kasvit mukautuvat ihmisen toimintaan parhaansa mukaan ja katoavat silloin kun muutoksiin ei ole enää mahdollista sopeutua, silloin kun tilaa ei enää ole tai olosuhteet ovat muuttuneet kasville mahdottomiksi.



FIGURE 33.

Marjo-Riikka Stenius.
"Seed Harvesting, *Trifolium aureum*" (2024).
Digital image.

About Time, Place, and Seeds

There is much that is interesting and different about plants; they represent a unique way of being and knowing that differs from human knowledge. A plant, whether it's a sticky catchfly or a pine, grows attached to one place throughout its life. It stays in place for a time, and the seed is its opportunity to move, to relocate. In the form of a plant, it is bound to time and place; as a seed, it has limitless possibilities. The seed contains all the information it needs to grow in a new place; when is the right time and conditions to germinate, to start growth, what to grow into, when to flower, how to attract pollinators, how and when

Ajasta, paikasta ja siemenestä

Kasveissa on paljon kiinnostavaa ja erilaista, ne edustavat toisenlaista olemisen tapaa ja tietoutta, joka poikkeaa ihmisen tietoudesta. Kasvi, oli se sitten mäkitervakko tai mänty, kasvaa elämänsä ajan yhteen paikkaan kiinnittyneenä. Se pysyy aikansa paikoillaan ja siemen on sen mahdollisuus liikkua, "muuttaa". Kasvin olomuodossa se on kiinni ajassa ja paikassa, siemenenä sillä on rajattomat mahdollisuudet. Siemen sisältää kaiken sen tiedon, jolla se pystyy kasvamaan uudessa paikassa; milloin on oikea aika ja olosuhteet itää, aloittaa kasvu, millaiseksi kasvaa, milloin kukkia, miten houkutella pölyttäjiä, miten ja

to produce new seeds. It waits for the right signals and sends out its own to ensure the continuity of its species; plants are part of a complex communication and cooperation network. Lichens are a visible example of the cooperation between plants and organisms because their existence is based on a community that benefits all parties (fungi, algae, bacteria, and the host plant).

As a seed collector, I have been surprised at how easily I, too, have been included in plant communication. I understand plant signals to the extent that I can navigate to their growing sites often without aids or precise location information, and I understand when seeds should be collected. As if guided, I have effortlessly arrived at places where an important plant grows and have been able to help its preservation in the area by transferring seeds. For example, from the single small catchfly individual found in a 2,800 km² area last summer, 90 new plants are now growing.

With my *Seed Archive* artwork, I advocate for multi-species nature. We are in danger of losing several plant species as a result of human activities; as plants and seeds are disappearing in the built environment, countless species of insects, among others, also vanish. Plants and other living beings are part of a network that is connected everywhere. During this time, there is a danger that humans will break the network that sustains all our lives. Humans too can only live in a world where the importance of interspecies cooperation is understood.

milloin tuottaa uusia siemeniä. Se odottaa oikeita signaaleja ja lähettää ympäristöön omiaan varmistukseksi sukunsa jatkuvuuden, kasvit kuuluvat mukaan monimutkaiseen yhteydenpito- ja yhteistoimintaverkostoon. Jäkälät ovat hyvä ja näkyvä esimerkki kasvien ja eliöiden yhteistoinnasta, koska niiden olemassaolo perustuu yhteisölle, joka hyödyttää kaikkia osapuolia (sieniä, leviä, bakteereita ja emokasvia).

Siementenkerääjänä olen ollut yllättynyt siitä, kuinka helposti minutkin on otettu mukaan kasvien viestintään, ymmärrän kasvien signaaleja siinä määrin että osaan suunnistaa niiden kasvupaikoille usein ilman apuvälineitä tai tarkkoja sijaintitietoja, ja ymmärrän milloin siemenet tulee kerätä. Aivan kuin ohjattuna olen saapunut vaivattomasti paikoille, joissa kasvaa jokin tärkeä kasvi ja olen pystynyt auttamaan sen säilymistä alueella siirtämällä siemeniä. Esimerkiksi viime kesänä 2800 km² alueelta löydetystä yhdestä ainoasta pikkutervakkoyksilöstä on kasvamassa 90 uutta kasvia.

Siemenarkisto -teoksellani olen halunnut ottaa kantaa monilajisen luonnon puolesta. Olemme vaarassa menettää useita kasvilajeja ihmisten toiminnan seurauksena, kasvien ja siementen jäädessä rakennetun ympäristön alle katoaa myös lukematon määrä muun muassa erilaista hyönteislajistoa. Kasvit ja muut elävät ovat osa verkostoa, joka on yhteydessä kaikkialla. Tässä ajassa on vaarana, että ihminen rikkoo tämän verkoston, joka ylläpitää meidän kaikkien elämää. Ihminenkin voi elää ainoastaan maailmassa, jossa ymmärretään lajien yhteistoiminnan merkitys ja tärkeys.



FIGURE 34.

Marjo-Riikka Stenius.
"Seed Harvesting" (2024).
Digital image.

MIRA SUNNARI

A Gift From the
Stump at Kipukuja
Kipukujan kannon
lahja



I have drawn strength from nature since childhood and once I was even inspired to decorate a secret base in a natural shelter created in the middle of birch trees. Eventually, I ran away there with a friend to escape the world. We managed to be on the run until dusk when our parents, who had been searching for us, found us. The forest remains a beloved refuge for me to this day. It feels like I'm visiting friends every time I step into it. I hug trees enjoying a multi-sensory nature bath that grounds, refreshes and inspires me. My relationship with nature deepened into a more conversational one as I experienced the evolution of my artistry. I began feeling a strong call towards intuitive composition where I would present the moods of time and space in a musical context. I went to nature to explore what kind of melodies it might offer. The song began to flow effortlessly, and I knew there was something to it.

During our retreats in Äkäslompolo I walked through the forest, singing with different natural elements. In September 2024, I woke up at Stena Majat with a severe headache and it didn't loosen its grip throughout the day, nor did any medication help. I rarely get headaches. When the independent work phase of the day began, I set off towards the forest somewhat absent-minded due to the pain. However, this time I unusually

Olen ammentanut voimaa luonnosta lapsuudesta asti, ja kerran jopa inspiroiduin sisustamaan itseleni salaisen tukikohdan luonnon muovaamaan majaan koivujen keskellä. Lopulta karkasin kaverini kanssa sinne maailmaa pakoon. Ehdimme olla pakosalla iltahämärään asti, kunnes meitä etsimään lähteneet vanhempamme meidät löysivät. Metsä on rakas pakopaikka minulle edelleenkin. On kuin menisin ystäviä tapaamaan aina kun sinne astun. Halaan puita nauttien moniaistillisesta luontokylvystä joka maadoittaa, virkistää ja inspiroi. Suhteeni luonnon kanssa syventyi enemmän keskustelevaksi kun koin evoluution artistiudessaani. Aloin tuntea vahvaa kutsua intuitiiviseen säveltämiseen ja laulamiseen, jolloin esittelen ajan ja tilan tunnelmia musiikillisessa kontekstissa. Lähdin myös luontoon tunnustelemaan, millaisia melodioita sieltä voisi nousta. Laulu lähti vaivatta virtaamaan, ja tunsin että tässä on jotain.

Äköslompolon retriiteillämme kuljin metsässä eri luonnon elementtien kanssa laulamassa. Syyskuussa 2024 heräsin Stena Majalla kovan pääkipun kanssa joka ei hellittänyt otettaan päivän mittaan millään, eikä lääkkeetkään pureet. Minulla ei ole juuri koskaan pääkipua. Kun itsenäisen työskentelyn vaihe alkoi, lähdin hieman kivusta hajamielisenä kulkemaan metsää kohti.

FIGURE 35.

Mira Sunnari.
"The Stump at Pain Alley" (2024).
Digital image.



FIGURE 36.
Mira Sunnari.
"The Crowned One" (2024).
Digital image.

chose the cottage road, which did not immediately lead to the forest's embrace. After walking for a while I began to wonder if I had taken the wrong direction but at the same time I noticed a sign that read "Kipukuja" (Pain Alley). I have a headache, I thought, and it says "Kipukuja," so that's where I should go! After wandering around the Pain Alley for a while, I found a small, messy and densely overgrown area that didn't seem very inviting at first glance. However, I felt drawn to dive through the stunted trees and undergrowth. The dive led to a small clearing. There, I was greeted by the beautiful, ancient remains of a stump

Kuitenkin tällä kertaa poikkeuksellisesti valitsin mökkitien, joka ei ihan heti johtanut metsän siimekseen. Jonkin aikaa käveltyäni aloin miettiä että lähdinkö sittenkin väärään suuntaan, mutta samalla huomasin tienviitan jossa luki Kipukuja. Minulla on pääkipua, ajattelin, ja tuossa lukee Kipukuja, sinne siis! Hetken kipukujalla hortoiltuani löysin pienen epäsiistin ja tiheän pusikkomaisesti kasvaneen alueen, joka ei ollut kovin kutsuva päällepäin katsottuna. Tunsin kuitenkin vetoa sukeltaa kituisten puiden ja vitikon muodostaman tiheikön läpi. Sukellus johti pienelle aukiolle. Siellä minua tervehti kaunis iänvanha

whose interior had long been overrun by nature. Next to the stump lay a tree trunk, covered in forest soil. I knew right away that I had found something special. I asked the stump if it would like to sing with me, and so I let the song flow.

The stump's song took me on a journey to the voices of ancient stories, all the way to the present time, weaving the tales into a beautiful piece that wanted to be told and heard. When I was done, I thanked the stump and began walking toward the next meeting place for our team. I noticed that the headache had disappeared.

kannon raunio jonka sisustan oli uusi luonto jo aikaa sitten vallannut. Kannon vieressä metsän pohjakerroksen peittämä runkonsa. Tiesin heti, että olin löytänyt jotain hienoa. Kysyin kannolta, haluaisiko se laulaa kanssani, ja niin annoin virrata. Kannon laulu vei matkalle ikaikaisten tarinoiden äärelle, aina tähän aikaan asti, nivoten tarinat yhdeksi kokonaisuudeksi joka halusi tulla kerrotuksi ja kuulluksi.

Kun olin valmis, kiitin kantoa ja lähdin kävelemään kohti seuraavaa työryhmämme kohtaamispaikkaa. Huomasin, että pääkipu oli poissa.

When I returned out our retreat and started working on the song I had recorded near the stump, I realized it had triggered some kind of process within me. I also began to work on other issues that were timely for me. I had been suffering from severe symptoms for quite some time, and a hysterectomy had been suggested as a solution. Nothing else could be done and the surgery would be major. I was not ready for it, and I strongly resisted it. The song unexpectedly took me into those themes. Possible complications were on my mind, and I also felt that I would lose a significant part of my womanhood if I underwent the surgery. The process took me deeper into my core where my womanhood wasn't dependent on my womb or any bodily or external things. I was able to redefine myself, not just on a mental level but also on emotional and spiritual levels. I understood that I didn't actually need any pre-learned frameworks to define my identity, and that I had nothing to fear.

Kotiuduttuani aloin työstämään kannon luona tallentamaani laulua studiota varten, huomasin sen käynnistäneen jonkinlaisen prosessin minussa. Aloin nimittäin samalla työstämään muita minulle ajankohtaisia asioita. Olin jo hyvän aikaa kärsinyt vaikeista oireista joiden hoidoksi minulle oli ehdotettu kohdunpoistoa. Mitään muuta ei ollut tehtävissä, ja operaatio tulisi olemaan suuri. En ollut valmis siihen, ja vastustin sitä ehdottomasti. Laulun mukana sukelsin yllättäen näihin teemoihin. Mahdolliset komplikaatiot mietitytti, ja koin myös, että luopuisin isosta osaa naiseutani kohdunpoiston myötä. Prosessi vei minut syvemmälle ytimeeni, missä naiseuteni ei ollut kohdustani-, eikä mistään kehollisista tai ulkoisista asioista riippuvainen. Sain määritellä itseni uudelleen, en vain mielen tasolla vaan myös tunteen ja henkisyyden tasolla. Ymmärsin, etten tarvinnut minkäänlaisia valmiiksi opittuja viitekehysä minuiteni hahmottamiseen, eikä minulla ollut mitään pelättävää.

FIGURE 37.

Mira Sunnari.
"Heart" (2024).
Digital image.



ABOUT THE CONTRIBUTORS

Annette Arlander, DA, is an artist, researcher and a pedagogue, former professor in performance art and theory at University of the Arts Helsinki and at Stockholm University of the Arts. Currently she is visiting researcher at Academy of Fine Arts, University of the Arts Helsinki with the artistic research project 'Pondering with Pines'. Her research interests include artistic research, performance-as-research and the environment. Her artwork moves in the border zone between performance art, media art and environmental art. Her most recent book is *Performing and Thinking with Trees* (2022). For more information, see <https://annettearlander.com>

Evgenia Emets is an international artist and poet, a fine arts graduate from Saint Martin's, and the Founder of Eternal Forest Global who explores environmental and ecological themes in her work. She uses calligraphy, visual poetry, installation, performance, and site-specific art in nature to express these ideas. Eternal Forest is a multidisciplinary art project creating 1,000 forest sanctuaries to be protected for 1,000 years by local communities as forest guardians. The project creates artistic experiential trails in forests, parks and green spaces and encompasses visual works, films, books, site-specific forest art in the form of long-term forest sanctuaries hosting both wildlife and human experience. Recent solo shows: Rewilding Time, Hall of Biodiversity – Ciência Viva Center, Porto (2024), Forest Time, Estufa Fria and Monsanto Forest Park in Lisbon (2023), National Museum of Natural History and Science and Botanical Garden of Lisbon (2022). Group shows and appearances: Alter Eco, the Arsenal Gallery, NYC (2024), Crystal Garden, Municipal Gallery of Porto (2024), Pela Terra, Idanha-a-Velha, Portugal, (2023), CI.CLO / Bienal Fotografia, Porto, Roots & Seeds, Quo Artis, Barcelona (2021), Bienal de Coruche, Portugal (2019). For more information, see <http://www.evgeniaemets.vision/> and <https://eternalforest.earth/>

Francis Joy is from west Yorkshire in the United Kingdom, and has been living in Finland since 2004. Since that time, he has studied and worked as a scholar of the study of Sámi religion at both the University of Helsinki, Finland, where he earned his Master's degree in the Philosophy of Religion in relation to the study of Sámi shamanism and prehistoric rock art in Finland, in 2007. In March 2018, Francis graduated from the University of Lapland Faculty of Art and Design in Rovaniemi, Finland, as a Doctor of the study of religion and art. The studies in Rovaniemi began in 2010 and have been predominantly concerned with the study of Sámi religion, cosmology and art from prehistory, to the seventeenth century and then on into contemporary culture. For more information, see <https://research.ulapland.fi/en/persons/francis-joy>

Satu Kalliokuusi is a prominent Finnish visual artist who works actively in different parts of Finland and in the international art world. Her art adheres to the critical cutting edge of contemporary art. Kalliokuusi examines glocal themes – at the intersection of the local and global – such as mining disputes and forest policy. Kalliokuusi has dealt with these topics, for example, in the peripheral areas of the Pallas-Yllästunturi National Park, in such a way that art has a national significance. At the same time, the works are current in the field of international environmental political contemporary art. Folklore topics about the connection between human and nature have emerged as a recent theme in Kalliokuusi's visual art, where the difference between human, the rest of nature and nature's spirits has dissolved. Kalliokuusi raises motifs and themes from tradition in the language of contemporary art and in the context of contemporary culture, so that those who experience art have the opportunity to reach a sense of cultural continuity, a connection to our rich cultural heritage. Kalliokuusi deals with this topic in its interesting transcultural situation. Her art is influenced by Estonian culture as well as Eastern Finland and Lapland. Kalliokuusi has been developing her own way of working in fine art for decades, researching natural pigments, among other ecologically sustainable techniques. This approach has become current both with the turn of neomaterialist philosophy and in the context of the art world. Kalliokuusi is an active and renewing visual artist. In addition to this, she works as a curator and, so to speak, as an engine in many projects that renew contemporary art and in communities that bring together actors from the art world and local communities in Finnish and Baltic area - especially in Estonia. For more information, see www.satukalliokuusi.carbonmade.com

Zoë Koivu is of British origin, grew up in urban Canada, resided in Vermont, USA for some years, and for the past decades has been living on the Arctic Circle in Finland. She enjoys outdoor activities and practices (i)photography. Alongside active family living, she is a teacher at the Language Centre of the University of Lapland where she is also a doctoral researcher in the Faculty of Social Sciences. Her academic background is in human geography, environmental studies, tourism, and multidisciplinary Arctic studies. She is fascinated with the biocultural rhythms of the seasonal flow following the high-latitude swing of the light-dark-light-dark pendulum outside her front door. Her research interests include *in situ* traveling with the seasons, forest bathing, attuning and transformation, spiritual ecology, visual poetry, soundscapes, and attempting to capture the seasonal spiral with (i)photography. @pzkoivu.

Milja Laine is a Helsinki based illustrator and visual artist with degrees in contemporary arts and ecology. She has a background in environmental education, and nature connection is at the core of her artistic practices. Since 2012 Laine's illustrations have been published in education materials, magazines and children's books, and her artwork has been exhibited in Helsinki, Koli, Oulu and Madrid. Currently Laine is working on a book about urban plants. For more information about her work, see www.miljalaine.com

Samin Lee is a doctoral candidate at Tampere University, where her research explores how we live, learn, and relate with more-than-human worlds through an ecocultural and autoethnographic lens. Her academic work is grounded in her background as an early childhood educator. Alongside her research, Samin develops public engagement projects that invite others into sensory dialogues, especially through smell. Her creative and scholarly practices are deeply personal and political, often rooted in memories, scents, and moments of ecological grief and joy.

Dagmara 'Mara' Masłowska is a dancer, somatic guide and mother. She has been following teachers internationally for the past ten years, learning about the intersection of life and art. She performed with a Norwegian street theater called Stella Polaris, joined the DUENDE School for Ensemble Physical Theatre in Greece, Carte Blanche sensorial theater in Denmark and JI-NEN Butoh School by sensei Takenouchi Atsushi in Italy. Moving to Finland in 2020 marked a new chapter of slow-paced work with focus on sustainability and community life. After graduating from ISLO's program for Dance and Somatics (Joensuu) in 2022, she started a project called *Luomu Koreo / Organic Choreographies*. It is an interdisciplinary project that explores the rich intersection of dance, ecosomatics and deep ecology. In her current work she is drawn to improvisational and contemplative practices as well as walking, often exploring forests as a vast and immersive playground. For more information about Mara's work, see luomukoreo.art

Hekla Muotka is from Muonio, Finnish Lapland, near the Swedish border. She makes shamanic ritual performances and shamanic objects such as rattles and drums. In her pagan rituals, she uses spells for the four elements; earth, air, fire and water. These four elements of the universe represent the basic forces of nature and are essential for life. Her shamanic witch name is Lapin Akka. For more information about Hekla's work, see: www.lumiloimu.fi

Mykyta Peregrym is a botanist with nearly 25 years of experience studying plant diversity, specializing in rare, endangered, and invasive species. His expertise extends to citizen science initiatives, biodiversity data collection, nature conservation and herbarium management. Most of his academic career was based in Ukraine, where he worked in prominent academic and university botanical gardens in Kyiv. He has also held international roles, including as a postdoctoral researcher in Hungary and a visiting researcher in Slovakia and Kazakhstan. Since December 2022, Dr Peregrym has been actively engaged in scientific and creative pursuits at the University of Oulu, Finland.

Julija Pociūtė is an interdisciplinary artist known for her mixed media installations based on interaction between video art, sculpture, design elements, and photography. Her recent artistic research explores the diverse ways of experiencing and connecting with nature and the inner self, aiming to understand the layers of human and non-human reality and rethinking their interrelationships. She is currently a doctoral candidate at the University of Lapland in Finland, where she focuses on the impact of mindfulness and art-based practices on collaboration with trees and interconnection with the forest. Her works have been exhibited at Tartu Art House, Estonia; BlackBox Gallery, Munich, Germany; Toruń Centre for Contemporary Art, Poland; SIM Residency, Iceland; OSTRALE Biennial O21, Dresden; EGC2021, Bornholm Museum of Art, Denmark; Gallery LEVANT, Shanghai; Kai Art Centre, Tallinn; and Latvian National Museum, Riga. For more information, see www.julijapociute.com

Lydia Reuhkala is a scholar who has been working at the University of Oulu, Finland since 2019. Prior to that, she worked at Luleå University of Technology, Sweden. She holds Docentships at the University of Turku and at her alma mater, Åbo Akademi University. As a scholar, Lydia has two main lines of research: Second language acquisition and Children's literature. The connecting thread that runs throughout her research is an exploration of the power of narrative to promote deep learning. Within the Gifts from a Sentient Forest framework, Lydia intends to both work as a scholar studying how literature taps into the collective human understanding of plant intelligences and to work as novelist creating a novel in which humans engage with vegetal, animal and fungal intelligences.

John Charles Ryan is an international scholar in the fields of literary studies, creative writing, and environmental humanities. He is an Associate Professor and Adjunct Senior Research Fellow at the Nulungu Institute, University of Notre Dame, Australia whose research focuses on Aboriginal Australian literature, Southeast Asian ecocriticism, ecopoetics, and transdisciplinary plant studies. Ryan's book publications include *Introduction to the Environmental Humanities* (2022, Routledge, co-authored). He is Editor of the journal *Plant Perspectives* and Managing Co-Editor of *The Trumpeter*. In recent years, he has undertaken visiting fellowships in China, Indonesia, Finland, and Thailand. For more information, see www.johncharlesryan.com

Marjo-Riikka Stenius is a visual artist and nature enthusiast based in Oulu. Her work has been exhibited in Helsinki, Oulu, Kemi and Haparanda (2024). She works for the Wild Zone NGO nature conservation organization as a field worker in Northern Finland. Most of the work is about creating new meadows; finding and harvesting native seeds from the wild, drying and processing them, sowing and growing seedlings. Wild Zone is a pioneering organization in Finland when it comes to research and action-based urban biodiversity, brownfield management, ecological restoration, participatory conservation, and experimental methods in fostering biodiversity, for example, through environmental art. As an artist she approaches field working and seed collecting as an ongoing art project she documents (working title "Seed Collector's Log"). Her aim is to create art in a way that acknowledges the inherent wisdom of the other, being it a seed, a forest or memory she uses as an inspiration for a painting. She believes that cultivating a sense of childlike wonder is essential for human

survival. She has a background in humanities with a Master's degree in literature from University of Oulu. For more information, see www.marjoriikkastenius.com and <https://villivyohyke.fi>

Mira Sunnari is a singer-songwriter and choir director based in Tornio, Northern Finland. She has been successful in several singing competitions during her career and she has published numerous albums and written musical plays. Mira Sunnari's refreshingly natural performance and nuanced interpretation have gained great popularity in Finland and she has also performed abroad such as in China, Greece and neighboring Sweden. Sunnari is also working with intuitive singing, where the moods of time and space are presented in a musical context. As a person who loves nature, Sunnari has been contacting trees and different elements of nature, creating music in collaboration with them.

ABOUT KONE FOUNDATION'S METSÄN PUOLELLA INITIATIVE ("FOR THE WOODS")



Forests are Finland's most important natural habitat, home to diverse species, a carbon sink and storage, catchment area for water bodies, a raw material for the forest industry, a source of regional vitality and citizens' income, a treasure trove of mushrooms and berries, a place for contemplation and rejuvenation, a source of artistic inspiration, and one of the foundations of Finnish culture and mental landscape.

The societal discussion related to forests emphasizes the economic significance of forest use and employment, as well as the role of forests in addressing climate change and biodiversity loss. However, not all meanings have received the attention they deserve in the discussion. While much is known about forests, wood, carbon sinks, and the state of forest ecosystems in Finland, there is also a lot of talk based on images, gut feelings, and even false beliefs. Finnish forest discourse needs a lift. It is time to question Finnish forest myths and address the issues at hand.

Kone Foundation funds profound, insightful, and bold projects that cover a wide range of forest-related topics through the Metsän puolella ("For the Woods") programme. The goal is to increase the multifaceted societal discussion about the various meanings of forests and highlight those nuances and voices that have not been heard in forest discourse.

Funded projects can relate to, for example, Finns' relationship with forests, forest myths, Finnish forest discourse and vocabulary, forest governance, advocacy and democracy, the freedom and the right of research and art to speak, everyman's rights and property protection, future forests, forest economy, and forest activism, or the interconnectedness of forests, soil, wetlands, and water bodies and their significance for biodiversity and the climate.

The list is exemplary, and the potential topics are not strictly limited. The projects are expected to include multidisciplinary research, art, journalism, and activism in various combinations or to delve deeply into a single discipline. All the funded projects should have a connection to academic research or art. The foundation encourages interdisciplinary collaboration above all, and all participants in a project become part of the Metsän puolella community.



Villa Vinkkeli is an inspiring art gallery in Rovaniemi, Finland, operated by Kaisa Sirén and Laura Haapamäki. Kaisa is a photojournalist, artist and owner of Villa Vinkkeli while Laura is an illustrator, graphic designer, and studio assistant. Here you can find art exhibitions, culture and wellness events and various courses and workshops. They have 4-5 exhibitions per year, and they range from sculpture to painting to photographic art. The gallery offers art for sale, which means that not only is your visit a nice experience but you can bring unique artwork home with you. Villa Vinkkeli also organizes cultural and wellness events that offer you a chance to relax with art. They have had, for example, yoga classes, panel discussions and art-based wellness workshops.

CONTACTS

Villa Vinkkeli Studio and Gallery
Vuopajantie 15, 96400 Rovaniemi, Finland
<https://en.villavinkkeli.com/>
[kuva\(at\)kaisasiren.fi](mailto:kuva(at)kaisasiren.fi)
+358-40-7769706

The *Gifts from the Sentient Forest* (GSF) project exhibition took place from 10 June to 1 August 2025 at Villa Vinkkeli Studio and Gallery in Rovaniemi, Finland. The exhibition showcased the work of fifteen artists, writers, activists, researchers, and ecologists who, between 2024 and 2025, explored the possibilities of forest sentience. In Northern Finland, including Finnish Lapland as well as the urban areas of Oulu and Rovaniemi, the widespread clearing of old trees has degraded boreal ecosystems. In the context of ecological urgency, the idea of forest sentience highlights the abilities of trees to sense, communicate, behave, learn, and remember. As the exhibition catalogue demonstrates, forest sentience provides a compelling basis for deepening human appreciation of the arboreal world through art, film, music, poetry, prose, performance, and other creative engagements.

CONTRIBUTORS

ANNETTE ARLANDER • EVGENIA EMETS • FRANCIS JOY • SATU KALLIOKUUSI
• ZOË KOIVU • LYDIA REUHKALA • MILJA LAINE • SAMIN LEE • DAGMARA
MASŁOWSKA • HEKLA MUOTKA • MYKYTA PEREGRYM • JULIJA POCIŪTĖ •
JOHN C. RYAN • MARJO-RIIKKA STENIUS • MIRA SUNNARI



CONTACTS

Gifts from the Sentient Forest Project

c/o Dr Francis Joy
Arctic Centre/Arktinen keskus
University of Lapland
Pohjoisranta 4
96200 Rovaniemi
Finland

sentientforestproject@gmail.com
www.sentientforestproject.com
www.facebook.com/profile.php?id=61556014067165
www.youtube.com/@GiftsfromtheSentientForest

www.sentientforestproject.com